

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးအတွက် လက်ရှိအခြေအနေက ဘယ်လိုလဲ။

အဓိက ဆွေးနွေးထားချက်များ

- ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) ၏ အောင်ပွဲသည် ဆယ်စုနှစ်များစွာ စစ်တပ်ကြီးစိုးထားသည့် အစိုးရလက်ထက်မှ ဒီမိုကရေစီအပြောင်းအလဲတစ်ခုဖြစ်ထွန်းလာစေရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အပြတ်အသတ်ပေးလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။
- နိုင်ငံအဝှမ်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနေထိုင်ရာဒေသများတွင် အနိုင်ရခဲ့သည့်အတိုင်းအတာက NLD အနေဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီစာမျက်နှာသစ်တစ်ခုကို အောင်မြင်စွာဖွင့်လှစ်လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဟု သည့် မြန်မာနိုင်ငံသားများ၏ မျှော်လင့်ချက်ကို မီးမောင်းထိုးပြနေခဲ့သည်။ ယခုအခါ ပြည်တွင်းမှသာမက နိုင်ငံတကာ၏မျှော်လင့်ချက်များမှာလည်း မြင့်မားလျှက်ရှိပြီး အစိုးရသစ်သည် အစောပိုင်းတွင် ထောက်ခံအားပေးမှုများစွာ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- လူမှုရေးနှင့်နိုင်ငံရေးဘဝတို့၏ အရေးကြီးသည့်ကဏ္ဍများတွင် ရင်ဆိုင်ရမည့် စိန်ခေါ်မှုများမှာလည်း များစွာရှိနေသေးသည်။ စစ်တပ်မှကျောထောက်နောက်ခံပေးထားသည့်အစိုးရမှ အသွင်ကူးပြောင်းရေး၊ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အသွင်ကူးပြောင်းမှုနှင့် နိုင်ငံ၏အုပ်စုများအားလုံးနှင့် ဒေသများအားလုံးပါဝင်သည့် တနိုင်ငံလုံးအပစ်အခတ် ရပ်စဲရေးသဘောတူစာချုပ်တို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။
- NLD အနေဖြင့် အနိုင်ရခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာအပြောင်းအလဲတစ်ခုကို ပြုလုပ်နိုင်ခြင်းမရှိပါက လူနည်းစုများခံစားနေရသည့် ပဋိပက္ခနှင့်ဖယ်ကြည့်ခံရခြင်းတို့ ဆက်လက်ရှိနေမည်ကို တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများ အကြားတွင် စိုးရိမ်ပူပန်လျှက်ရှိနေကြသည်။ အမျိုးသားနိုင်ငံရေး၏ လက်ရှိဖွဲ့စည်းပုံများနှင့် “တစ်မဲသာ အနိုင်ယူစနစ် (first-past-the-post)” ရွေးကောက်ပွဲပုံစံတို့က တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ အားလုံးအတွက် သာတူညီမျှရှိသော ကိုယ်စားပြုမှုကိုအာမခံချက်မပေးနိုင်သည့် အမြင်မှာ ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။
- လာမည့်လများအတွင်း ဒီမိုကရေစီနည်းကျသည့် အုပ်ချုပ်စီမံမှုခေတ်သစ်တစ်ခုသို့ အောင်မြင်စွာအသွင်ကူးပြောင်းမှုနှင့် အားလုံးပါဝင်သည့် တနိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်တို့က ဆယ်စုနှစ်များစွာအတွင်း နက်ရှိုင်းစွာအမြစ်တွယ်နေသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် တိုင်းရင်းသား ငြိမ်းချမ်းရေး အတွက် အခွင့်အလမ်းကောင်းတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားရှာကြမည့်အစား ဘက်ပေါင်းစုံမှ ပိုင်းဝန်းလုပ်ဆောင်ကြရန်လည်း အလွန်ပင်အရေးကြီးပါသည်။

မိတ်ဆက်

ကြီးမားသည့် စိန်ခေါ်မှုများရှိခဲ့သော်ငြားလည်း မြန်မာနိုင်ငံ တွင် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပခဲ့သည့်နေ့ကို နေရာအားလုံး နီးပါးတွင် ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြတ်သန်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အောင်ဆန်းစုကြည်၏အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည်ရွေးကောက်ပွဲတွင်အနိုင်ရရှိခဲ့ပြီး ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပလေ့လာ စောင့်ကြည့်သူများအနေဖြင့် သိသာထင်ရှားသည့် မမှန်မကန် လုပ်ဆောင်မှုများ ကင်းရှင်းသည်ဟု အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြပါသည်။ အောင်မြင်မှု အတိုင်းအတာနှင့် လာမည့်လများ အတွင်း စနစ်တကျ အာဏာလွှဲပြောင်းပေးရန် လက်ရှိ အစိုးရနှင့် စစ်တပ် အာဏာပိုင်များ၏ သိသာထင်ရှားသည့် လိုလားမှုတို့က မြန်မာနိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်ရေးနောက်ပိုင်း သမိုင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် စာမျက်နှာသစ်ကို ဖွင့်လှစ်ပေးနိုင်ရန် အလားအလာကောင်းများပင်ဖြစ်ပါသည်။

အစိုးရအသစ်အပေါ် မျှော်မှန်းထားချက်များနှင့် မျှော်လင့်ချက်များမှာ အဆမတန် မြင့်မားလွန်းလှပါသည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံအနေဖြင့် ရင်ဆိုင်နေရသည့် စိန်ခေါ်မှုများ အားလုံးကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်မှာလည်း လွန်စွာခက်ခဲ လှပါသည်။ နိုင်ငံ၏အနာဂတ်အတွက် အရေးကြီးဆုံး ကိစ္စများအနက်တစ်ခုမှာ ၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးရစဉ် ကာလမှ စတင်ခဲ့သည့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အကွဲအပြား၊ တိုင်းရင်းသားများကိုဖယ်ကြည့်ထားမှုများနှင့် တိုင်းရင်းသား ပဋိပက္ခ၏ ဆယ်စုနှစ်များစွာသော အတိတ်သမိုင်းအမွေ ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲများမှာ ငြိမ်းချမ်းစွာပြီးဆုံးခဲ့သော်ငြားလည်း ကြီးမားသည့် ပဋိပက္ခများ အမျိုးသားလက်နက်ကိုင် အင်အားစုများ (တပ်မတော်)၏ ပုံမှန်ထက်ပိုပြီး ပြင်းထန်သည့် တိုက်ခိုက်မှုများအထူးသဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်ခင်နှင့် အပြီးတွင် ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကချင်ပြည်နယ်၏ အစိတ်အပိုင်းများတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ဤမရေရာမသေချာမှုတို့ကို ထပ်လောင်း ပြီး နိုင်ငံ၏ "တစ်ခဲသာ အနိုင်ယူ" ရွေးကောက်ပွဲစနစ်က တနိုင်ငံလုံးတွင် NLD ၏ လူကြိုက်များမှုကြောင့် တိုင်းရင်း သားအခြေစိုက်နိုင်ရေးပတ်ဝန်းကျင် အများစုသည် ဖဲအနည်းငယ် မျှနှင့် အချို့မှာ တစ်မျှ မရရှိကြဘဲ NLD မှ သောင်ပြု ကမ်းပြု အနိုင်ရရှိခဲ့ပါသည်။

၁၉၄၈၊ ၁၉၆၂ နှင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ်များ၏ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလများကဲ့သို့ပင်၊ ဤနိုင်ငံရေးဆိုင်ရာဟန်ချက်မညီမှု များနှင့် မတည်ငြိမ်မှုများသည် အသစ်တက်လာမည့် အစိုးရအတွက် နိုင်ငံတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီစနစ် တည်ဆောက်မည်ဆိုသည့် ကတိကဝတ်များအတိုင်း လုပ်ဆောင်ရန်ကြိုးပမ်းမှုများတွင် မဖြေရှင်းရသေးသည့် နောက်ခံနိုင်ငံရေး အခြေအနေများကို အမွေဆက်ခံသွားရမည်ဆိုသည့် အဓိပ္ပါယ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ကြိုးပမ်း နေသည့် နေပြည်တော်မှလွတ်တော်နိုင်ငံရေးနှင့် တိုင်းရင်း သားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် နိုင်ငံအဝှမ်း အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ဆွေးနွေးပွဲများသည် မတူညီသည့် လမ်းကြောင်းတစ်ခုစီမှ သွားနေကြပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းစဉ် နှစ်ရပ်လုံးကို တပ်မတော်နှင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်ကတည်းက နိုင်ငံကို ထိန်းချုပ်ခဲ့သည့် စစ်တပ်ကျောထောက်နောက်ခံ ပေးထားသည့် ပြည်ထောင်စု

ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ (USDP) တို့ အကြား အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ချိတ်ဆက်မှု တစ်ခုအောက်မှ ထွက်ပေါ်လာသည့်သမ္မတသိန်းစိန်အစိုးရ မှ ဦးဆောင်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် တပ်မတော်သည် အမျိုးသားနိုင်ငံရေးတွင် တပ်မတော်သားများအတွက် ဖယ် ထားပေးရသည့် အမတ်နေရာများကို ဆက်လက်ရရှိ နေသေးသော်လည်း ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီမှာ ရွေးကောက်ပွဲ တွင် မရှေ့မလှရှုံးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ရာစုနှစ်တဝက်ကျော်မျှ စစ်တပ်ကြီးစိုးသည့် အစိုးရမှ အုပ်ချုပ်ခံခဲ့ရသည့် မြန်မာနိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများ အတွက် နယ်ပယ်အသစ်အဆန်းတစ်ခုသို့ ဝင်ရောက်လာရသည့် ကာလပင်ဖြစ်ပါသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ကြိုးပမ်းမှုများတွင် အစိုးရသစ်အနေဖြင့် ပြည်တွင်းမှရာ ပြည်ပထံမှ ထောက်ခံမှုများစွာ၏ အကျိုး ကျေးဇူးကို ခံစားရရှိပါလိမ့်မည်။ သို့သော် တိုင်းရင်းသား အရေးနှင့် ပတ်သက်လျှင်မူ ပျားရည်ဆမ်းကာလမှ တိုတောင်းနိုင်ပါသည်။

လာမည့်လအနည်းငယ်အတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် တပ်မတော် နှင့် ညှိနှိုင်းမှုများကို ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ရင်း NLD အနေဖြင့် အစိုးရသစ် တစ်ခုကို မည်သို့ဖွဲ့စည်းမည်ဆိုသည်ကို နိုင်ငံသားများသည် အနီးကပ်စောင့်ကြည့်နေကြပါသည်။ ပါတီ၏ အပြတ်အသတ်အနိုင်ရခဲ့မှုကြောင့် NLD အစိုးရ၏ အားလုံးပါဝင်ခွင့်ပေးမှုနှင့် အမျိုးသားနိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲလုပ်ဆောင်မှုတို့ကို အထူးသဖြင့် ဂရုတစိုက် စောင့်ကြည့်ခံရမည်ဖြစ်ပါသည်။ တချိန်တည်းမှာပင် အားလုံးပါဝင်မှုမရှိခဲ့သည့်အတွက် တနိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးရန် ငြင်းဆန်ခဲ့ကြ သော သို့မဟုတ် တပ်မတော်မှ ယခု အချိန်ထိ ပါဝင်ခွင့် မပေးသေးသည့် အဖွဲ့အစည်းအားလုံးကိုပါ ထည့်သွင်း လျှက် တနိုင်ငံလုံး ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို ရှေ့ဆက် လုပ်ဆောင်ရန် NLD အစိုးရသစ် အပေါ် ထားရှိသည့် မျှော်လင့်ချက်မှာ မြင့်မားလှပါသည်။

ယင်းလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ပြီးပြည့်စုံစွာလုပ်ဆောင် နိုင်စေရန် NLD အနေဖြင့် ရေရှည် တည်ရှိနေခဲ့သည့် စိန်ခေါ်မှု နှစ်ခုကို ရင်ဆိုင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ရှေးဦးစွာ NLD နိုင်ငံရေးသမားများ အနေဖြင့် သူတို့ ဩဇာလွှမ်းမိုးနိုင်မှု မရှိလှသည့် တပ်မတော် အရာရှိများအား တိုက်ပွဲများ မဖြစ်ပွားစေရန်နှင့် တင်းမာမှုများ လျော့ပါးသွားစေရန် အတွက် လုပ်ဆောင်ကြရန် စည်းရုံးနားသွင်းရပါမည်။ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် NLD သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အားလုံး၏ ယုံကြည်မှုနှင့် ထောက်ခံမှုကို ရရှိနေသည်ဟု မယူဆသင့်ပါ။ ယခင် အတွေ့အကြုံများကြောင့် တိုင်းရင်း သား လူမျိုးစုများစွာသည် နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် သံသယရှိမှု အစဉ်အလာများ ဆက်လက်တည်ရှိနေပါသည်။ NLD အစိုးရ အနေဖြင့် အပြတ်အသတ်အနိုင်ရခဲ့သော်လည်း ဗမာလူမျိုးများ၏ ပါတီဟု အများစုမှ သတ်မှတ်ထားသည့် NLD ပါတီအနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားများ ၏နာကျည်းချက်များကို အမှန်တကယ် နားလည်မှု ရှိမရှိ နှင့် ဆယ်စုနှစ်များစွာဖြစ်နေခဲ့သည့် ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ ညှိနှိုင်းအဆုံးသတ်နိုင်မည့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများနှင့် သဘောတူညီမှုများအတွက် အဆင်သင့် ဖြစ်မဖြစ်နှင့် ပတ်သက်သည့် သံသယများဆက်လက်ရှိ နေကြဆဲပင်ဖြစ်ပါသည်။

အရေးကြီးသည့်အချိန်မှာလည်း နီးကပ်လာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ အပြုသဘောဆောင်သည့် အချက်တစ်ခုမှာ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် တနိုင်ငံလုံးအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ကြိုးပမ်းချက်များသည် နိုင်ငံအတွက် ပိုမိုပါဝင်ခွင့်ရှိပြီး၊ ငြိမ်းချမ်း၍ ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းကျသည့် အနာဂတ်တစ်ခု ဖြစ်ထွန်းစေရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများပင်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အသွင်ကူးပြောင်းရေး၏ အစပိုင်းတွင်သာရှိနေသေးပြီး အောင်မြင်သည့် ရလဒ်ကောင်းတစ်ခုဖော်ဆောင်နိုင်ရန် ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများစွာ လိုအပ်နေပါလိမ့်မည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် လွှတ်တော်တွင်ဖြစ်စေ၊ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအစည်းအဝေးများတွင်ဖြစ်စေ ဘက်ပေါင်းစုံမှ ပြောဆိုဆွေးနွေးမှုများ သည် အရေးပါသည့် အချက်အလက်များ မပါရှိလှသေးဘဲ ဖြစ်စဉ်အပေါ်တွင်သာ ပို၍အာရုံစိုက်နေကြပြီး၊ စစ်မှန်သည့်ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးမှုနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်တို့ကို စတင်နိုင်ခြင်း မရှိသေးချေ။

မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလ

နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများစွာ အမြစ်တွယ်နေသည့် နိုင်ငံတစ်ခု အတွက် မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလအတွင်း ရွေးကောက်ပွဲ နှင့် ပတ်သက်ဆက်စပ်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများမှာ မရှိသလောက်နည်းပါးသည့်အချက်မှာ အသိအမှတ်ပြုစရာ ဖြစ်သည်။ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလမှာ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့မှ နိုဝင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့အထိ ရက်သတ္တပတ် ၈ ပတ် ဖြစ်ပါသည်။ ရန်ပုံငွေ တောင့်တင်းပြီး ကြီးမားသည့် ပါတီများဖြစ်သော ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီနှင့် NLD ပါတီတို့အနေဖြင့် ယင်းကာလအတွင်း ထိရောက်စွာ မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုကို ပြုလုပ်နိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည်နှင့် ငွေကြေးအရင်းအမြစ်များ ရှိကြပါသည်။ တိုင်းရင်းသား ပါတီအများစုအတွက်မူ သူတို့၏ လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် အဖွဲ့အစည်းပိုင်းနှင့် ငွေကြေးပိုင်းဆိုင်ရာ အကန့်အသတ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည်။ တိုင်းရင်းသား ဒေသများ၏ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲမှုကလည်း မဲဆွယ်စည်းရုံးရာတွင် ပိုမိုခက်ခဲ၊ ကြန့်ကြာပြီး ငွေကုန်ကြေး ကျပိုများဟန်လည်း ရှိကြပါသည်။ အကျိုးဆက် အနေဖြင့် ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (SNLD)၊ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ (SNDP) နှင့် ရခိုင်အမျိုးသားပါတီ (ANP) တို့မှလွဲပြီး ပို၍သေးငယ်သည့် ပါတီအများစုသည် ရွေးကောက်ပွဲနေ့မတိုင်မီ အပတ်များ သို့မဟုတ် နောက်ဆုံးနေ့များမှသာ မဲဆွယ်စည်းရုံးရန် အာရုံစိုက်လုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားများနေထိုင်သည့် နယ်စပ်ဒေသများတွင် အကြမ်းဖက်ခံရမှုနှင့် ခြိမ်းခြောက်ခံရမှု အနည်းငယ်ကိုသာ လျှင် သတင်းပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ ကချင် ပြည်နယ် အရှေ့မြောက်ပိုင်းရှိ နယ်ခြားစောင့်တပ်များ ထိန်းချုပ်ထားသည့် ဒေသများနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ ပအိုဝ်းနှင့် တအာင်း

(ပလောင်) 'ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသများ' ၏ အချို့အပိုင်းများအပါအဝင် ပြည်သူ့စစ်ထိန်းချုပ်သည့် နေရာများတွင် ထောက်ခံအားပေးစေချင်သည့် ပါတီများကို ဆန့်ကျင်၍ မဲဆွယ်စည်းရုံးခြင်းကို ကန့်သတ်ခြင်းများနှင့် ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများလည်း ရှိခဲ့ပါသည်။ ယခင် ၂၀၁၀ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ အတွင်းတွင် အစိုးရနှင့် အဆင်ပြေသည်ဟု သတ်မှတ်ခံရသည့် ပြည်သူ့စစ် သို့မဟုတ် နယ်ခြားစောင့်တပ်များနှင့် ဆက်စပ်သည့် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ ၃၀ ကျော်မျှ အနိုင်ရခဲ့ပါသည်။ တအာင်း အထူးအုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ နယ်စပ်မြို့နယ်တွင် ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်ခင် တရက်တွင်ပစ်ခတ်မှု တစ်ခု ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်အတွက် ပါတီ ကိုယ်စားလှယ်များနယ်မြေမှ ထွက်ပြေးခဲ့ရသော်လည်း ရွေးကောက်ပွဲရက်တွင် ရွေး ကောက်ပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။^၆ ထို့အပြင် အစိုးရတပ်များနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲထားသည့် ရှမ်းပြည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကောင်စီ/ ရှမ်းပြည်တပ်မတော် - တောင်ပိုင်း (RCSS/SSA-S) တို့အကြား စက်တင်ဘာလအတွင်း ပစ်ခတ်မှုများရှိခဲ့ပြီး ယင်းနေရာများတွင် မဲဆွယ် စည်းရုံးမှု များ ယာယီရပ်နားထားရန် RCSS မှ နိုင်ငံရေး ပါတီများကို သတိပေးသည့် ကြေညာချက် တစ်စောင်ပင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါ သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ သည် အသွင်ကူးပြောင်းရေး၏ အစပိုင်းတွင်သာရှိနေသေးပြီး အောင်မြင်သည့် ရလဒ်ကောင်းတစ်ခုကို ဖြစ်စေမည့် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများစွာ လိုအပ်နေပါလိမ့်မည်။

ရွေးကောက်ပွဲအနေဖြင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ ပြီးဆုံးသွားခဲ့ဟန် ရှိ သော်ငြားလည်း တိုင်းရင်းသားနယ်စပ်ဒေသများရှိ အခြေအနေတစ်ခုလုံးအနေဖြင့်မူ ထိုသို့မဟုတ်ခဲ့ချေ။ ယင်းဒေသ များတွင် နေ့စဉ်ဆိုသကဲ့သို့ပင် လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်း အမျိုးမျိုးအကြား မကြာခဏပစ်ခတ်မှုများ၊ မမျှော်လင့်ထား သည့် တိုက်ခိုက်မှုများအပြင်၊ တပ် မတော် ၏ အဓိကစစ်ဆင်ရေးများလည်း ယင်းကာလအတွင်း ရှိနေခဲ့ပါ သည်။ အောက်တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့မှ စ၍ အစိုးရ တပ်များနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲထားသည့် ရှမ်းပြည် တိုးတက်ရေး ပါတီ/ ရှမ်းပြည်တပ်မတော် - မြောက် ပိုင်း (SSPP/SSA-N) တို့အကြား ရှမ်းပြည်နယ်အလယ်ပိုင်း မိုင်းရှူးမြို့နယ်အနီး တဝိုက်တွင် တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့တပ်မတော်၏ တိုက်ခိုက်မှုမှာ မတူထူးခြားလှစွာပင် ပြင်းထန်လှပြီး ကွပ်ကဲရေးအဖွဲ့မှ အဆင့်မြင့် တပ်မတော်အရာရှိများသာ အသုံးပြုခွင့်ရှိသော တိုက်လေယာဉ်များ၊ တိုက်ခိုက်ရေး ရဟတ်ယာဉ်နှင့် အဝေးပစ် အမြောက်များပါဝင်ကြောင်း သတင်းပေးပို့ခဲ့ သည်။^၇ အရပ်သား တစ်သောင်း (၁၀,၀၀၀) ခန့်အထိ အိုးအိမ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးခဲ့ကြရပြီး လူ့အခွင့်အရေးများ အတွက်ဆန္ဒပြမှုများစွာဖြင့် ဖိအားပေးခဲ့ကြပါသည်။

၁၉၈၉ ခုနှစ်ကတည်းက ဗဟိုအစိုးရနှင့် အပစ်အခတ် ရပ်စဲခဲ့သည့် ရှမ်းပြည်တပ်မတော်- မြောက်ပိုင်း၏ ပြောရေး ဆိုခွင့်ရှိသူတစ်ဦး၏ အဆိုအရ တပ်မတော်မှ တိုက်စစ်ဆင် သည့်အချိန်သည် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနှင့် ရွေး ကောက်ပွဲများမတိုင်မီ တနိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ကို လက်မှတ်ရေးထိုးရန် ဖိအားပေးမှုများနှင့် ဆက်စပ်နေ ပါသည်။^၈ သမ္မတသိန်းစိန်အစိုးရကို စိတ်ဓါတ်ကျစေသည် မှာ အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ ၈ ဖွဲ့ ကသာလျှင် တစ်တိုင်းသာပါ သော တနိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး

သဘောတူညီမှု ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။
ရှမ်းပြည်တပ်မတော်- မြောက်ပိုင်းအနေဖြင့် လက်မှတ်ထိုးခဲ့ချေ။

“ကျနော်တို့ကတော့ NCA လက်မှတ်ထိုးလို့ တိုက်တာ လို့ဘဲ ထင်တယ်။ ကျနော်တို့လက်မှတ်ထိုးတဲ့အဓိက အချက်က NCA က အားလုံးပါဝင်မှုမရှိလို့ဘဲ။ ကျနော်တို့က ပလောင်၊ ကိုးကန့် အပါအဝင် အဖွဲ့အားလုံးကို ပါစေချင်တယ်။ ရှမ်းပြည်နယ်တစ်ခုလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲပါမု မြန်မာ တနိုင်ငံလုံး ငြိမ်းချမ်းမယ်။ ဒါ့အပြင် ရွေးကောက်ပွဲတွေနဲ့ လဲ ဆက်စပ်တယ်လို့လဲ ထင်တယ်။ အစိုးရက ကျနော် တို့ကို ရွေးကောက်ပွဲတွေကို ဖျက်ဆီးတာလို့လဲ စွပ်စွဲ တယ်။”^{၁၀}

ရှမ်းပြည် တပ်မတော် - မြောက်ပိုင်း ဌာနချုပ်ကိုတိုက်ခိုက် ခြင်းသည် ယင်းနှင့် ယင်း၏ အင်အားကြီး မဟာမိတ် ဖြစ်သည့် ဆက်စပ်နေသည့် အရှေ့ပိုင်း နယ်နိမိတ်များစွာ ကို ထိန်းချုပ်ထားသည့် ဝပြည်သွေးစည်း ညီညွတ်ရေး တပ်မတော် (UWSA) တို့ အကြား ဆက်သွယ်ချိတ်ဆက်မှု ကို ဖြတ်တောက်ရန် တပ်မတော်၏ မဟာဗျူဟာ တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းဖြစ်သည်ဟု တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များက ယုံကြည်ထားကြသည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ် မှ စ၍ အင်အားစု များစွာသည် ဗဟိုအစိုးရနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲ နှင့်/သို့မဟုတ် အပစ်အခတ် ရပ်စဲမှုတို့ကို ပြုလုပ်ကြသည်။ သို့သော် နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး လမ်းသစ်ထွင်နိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့သည့်အတွက် တပ်မတော်အနေဖြင့် နယ်နိမိတ် ချဲ့ထွင်နိုင်ရန်အာရုံလွှဲရန် ယင်းကဲ့သို့သော ကာလများကို အသုံးပြုခဲ့သည်ဆိုသည့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ ရှိလာခဲ့ကြသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် အတွင်းတွင် တပ်မတော်စစ်ဆင်ရေးများ ကာလည်း အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကို ထောက်ခံသည့် အဓိက တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအနက် တစ်ဖွဲ့ ဖြစ်သည့် ရှမ်းပြည်တပ်မတော်- တောင်ပိုင်း နှင့် ဆက်စပ်ရေး ကိုလည်း ထိခိုက်လာစေခဲ့သည်။ ရှမ်းပြည်တပ်မတော် - တောင်ပိုင်း ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး၏အဆိုအရ တပ်မတော်သည် စက်တင်ဘာလ အတွင်းက ရှမ်းပြည်တပ်မတော် - တောင်ပိုင်း၏ တပ်စခန်း များကို စစ်ရဟတ်ယာဉ်များနှင့် ပစ်ခတ်ခြင်း အပါအဝင် တိုက်ခိုက်မှုများသည် ဒေသတွင်း ဖြစ်ပွားသည့် ကိစ္စရပ် များမဟုတ်တော့ဘဲ တပ်မတော် ဗဟိုကွပ်ကဲမှု၏ အမိန့်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ကို ညွှန်ပြနေပါသည်။^{၁၁} ထို့ကြောင့် ရှမ်းပြည် တပ်မတော် - တောင်ပိုင်းသည် NCA နှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားမည်ကို မဆုံးဖြတ်မီ ဝေခွဲမရဖြစ်နေခြင်းဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးတွင် ရွေးကောက်ပွဲအပြီး နိုဝင်ဘာလ ၂၃ နှင့် ၂၄ ရက်နေ့တွင် အစိုးရ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးညှိနှိုင်းသူများနှင့် ဆွေးနွေးရန် ရန်ကုန်သို့ ရှမ်းပြည် တပ်မတော် - မြောက်ပိုင်း ၏ ကိုယ်စားလှယ်များ လာရောက်ခဲ့စဉ်တွင် နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့ မြန်မာ့တပ်မတော်မှ တဖက်သတ် အတိုက်အခိုက် ရပ်တန့်ရန် ကြေငြာခဲ့သည်။ တပ်အင်အား များကို ခွဲပေးရန်အချက်အပါအဝင် အချက် ခြောက်ချက် ပါရှိသည့် သဘောတူညီချက် ရရှိခဲ့သည်။ အနစ်သာရ အားဖြင့်ရှမ်းပြည်နယ် အလယ်ပိုင်း အချက်

အချာကျသည့် မြို့နယ်များကို ဆက်စပ်ပေးသည့် အဓိက လမ်းမကြီး တလျှောက်ရှိ ဗျူဟာကျသည့် နေရာများမှ ရှမ်းပြည် တပ်မတော် - မြောက်ပိုင်း၏ တပ်များဆုတ်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ တိုက်ခိုက်မှုများ ရပ်နားခဲ့သော် လည်း တင်းမာမှုများမှာ ဆက်လက်မြင့်မားနေဆဲပင် ဖြစ်သည်။^{၁၂} ရှမ်းပြည်တပ်မတော် - မြောက်ပိုင်းသည် အစိုးရနှင့် နှစ်ဦး နှစ်ဖက် အပစ်အခတ်ရပ်စဲခဲ့သော်လည်း^{၁၃} ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အတွက် တပ်မတော်ဘက်မှ သဘောတူညီချက်များကို ချိုးဖောက်ခဲ့သည့်သဘော သက်ရောက်နေပါသည်။

တပ်မတော်၏ ထူးခြားသည့်ထိုးစစ်ဆင်မှုများနှင့် ရွေး ကောက်ပွဲကာလအတွင်းနှင့် အချိန်ကိုက်နေခြင်းများသည် ရွေးကောက်ပွဲကာလနှင့် နောက်နှစ် အစိုးရသစ် မတက်မီအတွင်း

ရှမ်း ပြည်နယ်၏ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားသည့်ဒေသ များအတွင်း လုံခြုံရေးအတွက် ရှင်းလင်း မှုများပြုလုပ်ရန်တပ်မတော်ကွပ်ကဲ ရေးမှူးများက ပြုလုပ်နေသည်ဟူ၍ ခိုင်ခိုင်မာမာလက်ခံ ယုံကြည်စေခဲ့ သည်။ ယခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန်ခဲ့ သည့် ကိုးကန့် အထူး အုပ်ချုပ်ခွင့်ဒေသတွင် စစ်အုပ်ချုပ် ရေးနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေဖြင့် အုပ်ချုပ်နေသော် လည်း ရွေးကောက်ပွဲများကို ကျင်းပခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲ နေ့တွင် အေးဆေးစွာပြီးဆုံးခဲ့ပြီး သမ္မတ သိန်းစိန်က အရေးပေါ်အခြေအနေ စတင်ကြေငြာခဲ့ချိန်မှ ကိုးလ အကြာ နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ရုပ်သိမ်းခဲ့သည်။^{၁၄} သို့သော် မြန်မာ အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ် မဟာမိတ် တပ်မတော် (MNDA) က နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ကိုးကန့် အခြေစိုက်မြို့ လောက်ကိုင်တွင် အစိုးရတပ်များ ကို ပြောက်ကျားစနစ်ဖြင့် တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး လတ်တလော အခြေအနေတွင် မြောက်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်း ရှမ်း ပြည်နယ်၏ ခရိုင်များစွာတွင် ငြိမ်းချမ်းရေး မရှိတော့ချေ။^{၁၅}

ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်း အစိုးရတပ်များနှင့် ကချင် လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (KIO) တို့အကြား တိုက်ပွဲများ ပြင်း ထန်ခဲ့သည့် ကချင်ပြည်နယ်တွင်လည်း အလားတူ မငြိမ် သက်မှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေခဲ့ပါသည်။ KIO သည် ဗဟိုအစိုးရနှင့် ၁၉၉၄ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တို့တွင် အပစ် အခတ်ရပ်စဲခဲ့ပြီး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှု တွင် ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း အောက်တိုဘာလ တနိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှုတွင် လက်မှတ် ထိုးရန် ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ ကချင်ပြည်နယ် မန်စီမြို့နယ်၌ စက်တင်ဘာလလယ်တွင် တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး စက်တင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် အရှိန်အဟုန် မြင့်တက်၍ အရပ်သား ၃၀၀ ခန့် အိုးအိမ်စွန့်ခွာ ထွက်ပြေးခဲ့ရသည်။^{၁၆} ထို့နောက် နိုဝင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့မှ စတင်၍ KIO တပ်မဟာ ၈ နယ်မြေဖြစ်သည့် မိုးညှင်းမြို့နယ်တွင် တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန်ခဲ့သည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အလယ်ပိုင်း တွင် တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး မိုးညှင်းတွင် ကြည်းတပ်နှင့် လေတပ်နှစ်ခုလုံး ပါဝင်သော တပ်မတော်၏တိုက်ခိုက်မှု များမှာ ပုံမှန်ထက် ပိုမို ပြင်းထန်ခဲ့သည်။^{၁၇} KIO ပြောခွင့်ရ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဆိုအရ -

နိုင်ငံရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး လမ်းသစ် ထွင်နိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိခဲ့သောကြောင့် ယင်းကဲ့သို့သော အချိန် ကာလကို တပ်မတော်အနေဖြင့် နယ်နိမိတ် ချဲ့ထွင်ရေးအတွက်အာရုံလွှဲရန် အသုံးပြုခဲ့သည်ဟု စိုးရိမ်ပူပန်လာခဲ့ကြသည်။

"အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး လက်မှတ်ထိုးပြီးတာနဲ့ တပြိုင်နက် တည်းဘဲ အစိုးရတပ်တွေက SSA-N နဲ့ KIO တို့ကို တိုက်တော့တာ။ တိုက်ပွဲ ပြင်းထန်ပုံကိုကြည့်ရင် အထက်အမိန့်နဲ့လာတယ် ဆိုတာ သိသာတယ်။ လက်ရှိ အစိုးရဆီက ကျနော်တို့ မျှော်လင့်နိုင်တာ ဒါဘဲဆိုတာ ရှင်းနေတယ်။ မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်းက တိုက်ပွဲတွေက အရှေ့တောင်ပိုင်းနဲ့ ကွာတယ်။ ဒါက ဒေသတွင်း ပြဿနာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ပထဝီနိုင်ငံရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကိစ္စဖြစ် လာပြီ။"^{၁၉}

မေးခွန်းထုတ်စရာရှိလာသည့်အချက်မှာ ၂၀၁၅ ခုနှစ် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ဖြင့် ပြည်ခိုင်ဖြိုး-တပ်မတော် အစိုးရမှ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် နိုင်ငံရေးအာဏာ များစွာ ရရှိထားသည့် NLD သို့ အာဏာလွှဲပြောင်းမှုများမှ ပဋိပက္ခ အခင်းအကျင်းများကို မည်မျှအထိ ပြောင်းလဲနိုင် မည်နည်းဆိုသည့် အချက်ပင် ဖြစ်သည်။

ပဋိပက္ခ နှင့် မဲပေးခွင့်မရရှိခြင်း

ပဋိပက္ခများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေခြင်းက အချို့နေရာ များတွင် ရွေးကောက်ပွဲ မပြုလုပ်နိုင်သည့် အဆင့်အထိ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအတွက် ကြီးမားသည့် အကျိုး ဆက်များ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် မြို့နယ် ခုနစ် မြို့နယ်လုံးရှိ မဲဆန္ဒနယ်မြေ ၂၁ ခု၏ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အတွက် ၇ နေရာနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်လွှတ်တော်အတွက် ၁၄ နေရာအတွက် မဲပေးခွင့်မရခဲ့ချေ။^{၂၀} မဲဆန္ဒနယ် တစ်ခုလုံး အတွက်မဟုတ်သော်လည်း ကချင်၊ ရှမ်း၊ ကရင် ပြည်နယ် များပဲခူးဒေသများရှိ မြို့နယ်အချို့၏ အစိတ်အပိုင်းများ နှင့် မွန်ပြည်နယ်ရှိ ကျေးရွာစု တစ်ခုတို့တွင် မဲပေးခွင့်မရခဲ့ကြ ချေ။^{၂၁} ၂၀၁၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲပေးခွင့်မရသည့် နေရာ အချိုးအစားအနေဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲ မကျင်းပ ခဲ့သော နေရာအများဆုံးမှာ ကရင်ပြည်နယ်ဖြစ်ပါသည်။ စုစုပေါင်း နယ်စပ်ဒေသများစွာမှ ကျေးရွာစုပေါင်း ၆၀၀ နီးပါးမှ မဲဆန္ဒရှင် ငါးသိန်းခန့်မျှသည် လုံခြုံရေးနှင့် လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးအခက်အ ခဲများကြောင့်မဲပေးခွင့်မရခဲ့ချေ။^{၂၂}

ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေအရ အောက်ပါ အကြောင်းရင်းနှစ်ခု အနက် တခုကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပခြင်းများ ရုတ် သိမ်းခဲ့သည်။ ယင်းတို့မှာ မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းများ ပြုစုနိုင်ရန် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အနေဖြင့် သွားရောက်နိုင်ခြင်း မရှိ ခြင်း (ဝပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေး တပ်မတော် - UWSA) နှင့်ယင်း၏မဟာမိတ်၊ အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်မဟာမိတ် တပ်မတော်(NDAA)ထိန်းချုပ်သည့်အများစုမှာ တရပ်ပြည် နယ်စပ်တလျှောက်ရှိ ဒေသများ) သို့မဟုတ် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရန်အတွက်လုံခြုံမှုမရှိခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ KIO နှင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် အပစ်အခတ် ရပ်စဲမှု ပျက်ပြားခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်း ကချင်ပြည်နယ်တွင် တိုက်ပွဲများ ပိုမိုများပြား လာခြင်းနှင့် SSA-N နှင့် အခြား တိုင်းရင်းသား လက်နက် ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများအပေါ် တပ်မတော်၏ စစ်ဆင်ရေး များကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်း၏ ဒေသအသစ်များ ပါဝင်လာသည်မှလွဲ၍ ရွေးကောက်ပွဲ မကျင်းပနိုင်သည့် နေရာများမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ၂၀၁၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲအခြေအနေနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲများမကျင်းပခြင်း နှင့် ပဋိပက္ခတို့၏ နောက်ခံ အခြေအနေက ဒေသတွင်း လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများတွင် မငြိမ်သက်မှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ရွေး ကောက်ပွဲ ပြုလုပ်သင့်၊ မသင့်ဆုံးဖြတ်ပုံမှာ ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိသည့်အတွက် အလွန်ပင် စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်မိ ကြောင်း ၂၀၁၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတို့တွင် ပြောကြားခဲ့ကြသည်။လုံခြုံ ရေးအကြောင်းပြချက်ဖြင့် အချို့တိုင်းရင်းသားဒေသများ တွင် အာဏာပိုင်များက နိုင်ငံရေးအရ ရွေးကောက်ပွဲ မကျင်းပပေးခြင်းဖြစ်သည်ဆိုသည့် သံသယများ ကြီးထွား လာခဲ့သည်။^{၂၃}

၂၀၁၅ ခုနှစ် တွင်လည်း ယင်းစိုးရိမ်ပူပန်မှုများ ပြန်လည် ကြီးထွားခဲ့ပြန်သည်။ "ကချင်ပြည်နယ်က မဲဆန္ဒနယ်တိုင်း မှာ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပဖို့ အစိုးရကို ပြောခဲ့တယ်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တုန်းက တချို့မဲဆန္ဒနယ်မြေတွေမှာ ရွေးကောက်ပွဲ မလုပ်နိုင်ခဲ့ဘူး" ဟု ကချင်ပြည်နယ် ဒီမိုကရေစီပါတီ (KSDP) မှ မနမ်တူးဂျာ က ပြောခဲ့သည်။^{၂၄} ရှမ်းပြည်နယ် အလယ်ပိုင်းရှိ ကျေးသီးနှင့် မိုင်းရှူးမြို့နယ်များတွင် အစိုးရ တပ်များနှင့် SSA-N တို့အကြား တိုက်ပွဲကြောင့် ရွေး ကောက်ပွဲမကျင်းပရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို SNLD မှ ဝေဖန် ထောက်ပြခဲ့သည်။ SNLDအမတ်နေရာများကိုမဲပေး ရန် ကြိုးပမ်းနေသည့် "ပြိုင်ဖက်ပါတီတစ်ခု" (ခန့်မှန်းရ သည်မှာ SNDP) က ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ကို လှည့် ဖြား ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး၊ တမြို့နယ်လုံးတွင် ရွေးကောက်ပွဲ မပြုလုပ်ခြင်း မျိုးလုပ်ရ နိမ့်မလိုဟုလည်းစွပ်စွဲပြောဆိုခဲ့သည်။^{၂၅} ယင်းမဲဆန္ဒ နယ်များတွင် လက်ရှိ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာများ ရထားသည့် SNDP ကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ၊ SNLD သည် ၂၀၁၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲကို NLD နှင့်အတူ သပိတ်မှောက်ခဲ့ပြီး ပယ်ဖျက်ခံထားရသည့် အမတ်နေရာများအတွက် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် အနိုင်ရနိုင်မည့် အလားအလာကောင်းများ ရှိနေ သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆခဲ့ သည်။

ရွေးကောက်ပွဲနေ့ နီးကပ်လာသည်နှင့်အမျှ ဒေသအချို့ တွင် အငြင်းပွားမှုများရှိလာခဲ့သည်။ ကရင်ပြည်နယ်၊ ကြာ အင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်ရှိ ဒေသတွင်း ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မ ရှင်အဖွဲ့ဝင်များသည် လုံခြုံရေးအကြောင်းပြချက်ကြောင့် မဟုတ်ဘဲ အချို့ရွာများတွင် မွန်လူမျိုးများကို ရွေးကောက် ပွဲတွင် မဲပေးနိုင်စေရန်အတွက် တမင်သက်သက် မဲ စာရင်းတွင် ထည့်မပေးထားသည့်ကိစ္စမျိုးလည်း ပါဝင်ပါ သည်။^{၂၆} ဤကဲ့သို့ လုံခြုံမှုမရှိသည့်နေရာများကို ဆုံးဖြတ် ချက်ချသည့်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ဆွေး နွေးတိုင်ပင်မှုမရှိခြင်းက မယုံကြည်မှုနှင့် ဘက်လိုက်မည်ကို ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်မှုတို့ကို ဖြစ်စေခဲ့သည်။

သံသယ ဖြစ်စရာမရှိသည့်အချက်မှာ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မွတ်စလင်လူ့အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်လာမည့်ကိစ္စပင် ဖြစ် သည်။ တိုင်းရင်းသားမဲဆန္ဒရှင်များကို မဲပေးခွင့်မပေးသည့် အပြင် ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ ရိဟင်ဂျာဟု ကိုယ့် ကိုယ်ကို သတ်မှတ်သူအများစုပါဝင်သည့် အလားတူ မွတ်စလင် ဦးရေ ၅၀၀,၀၀၀ ခန့်သည်လည်း မဲပေးခွင့်မရ ခဲ့ချေ။ ဤလူမျိုးစုများစွာကို မဲပေးခွင့်မပြုခြင်းသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ် မတ်လအတွင်း အစိုးရမှ (အဖြူရောင်ကဒ် ဟု လူသိများသည့်) ယင်းလူမျိုးအများစု ကိုင်ဆောင်ထား သည့် ယာယီမှတ်ပုံတင်ကဒ်များကို ဖျက်သိမ်းခြင်း၏ နောက်ဆက်တွဲကိစ္စဖြစ်သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ် နိုင်ငံသားဖြစ်

မူဥပဒေအရ နိုင်ငံသားအပြည့်အဝဖြစ်မှသာလျှင် မဲပေးခွင့် ရှိသည်ဟု ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေခုံရုံးမှ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ဒေသအတွင်း တိုင်းရင်းသားတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံရေး အခြေအနေတို့မှ ရှုတ်ထွေးပေးလိမ့်မည်။^{၂၇} သို့သော် မဘာသ (အမျိုး၊ဘာသာ၊သာသနာ) မျိုးချစ်များ၏ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် လှုံ့ဆော်စည်းရုံးမှုကြောင့် နိုင်ငံဘာလ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မွတ်စလင်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၈၀ ကျော်ကို ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့် မပေးခဲ့ သကဲ့သို့ ပြည်ခိုင်ဖြိုး ပါတီနှင့် NLD ပါတီတို့သည်လည်း မွတ်စလင် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများကို မရွေးချယ်ခဲ့ ချေ။^{၂၈}

ထိုသို့သော အခြေအနေတွင် မွတ်စလင်ဘာသာဝင်မဲပေး သူအများစုသည် ရွေးကောက်ပွဲနေ့တွင် NLD ကို မဲပေးခဲ့ ပြီး တသီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ်များ သို့မဟုတ် ပါတီဝင် များမှ ယှဉ်ပြိုင်သူ မွတ်စလင်အနည်းစုမှာ အားလုံး ရှုံးနိမ့် ခဲ့ကြသည်။ အနာဂတ်တွင် မွတ်စလင်များ၏ လူမှု-နိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် လုပ် ဆောင်ပေးမည်ဟု NLD အပေါ် သတိဖြင့်မျှော်လင့်ချက် များထားနေကြပါသည်။^{၂၉} သို့ရာတွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို မဲရုံများတွင်

တရားမျှတပြီး လွတ်လပ်မှုရှိသည်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် ရှုမြင်ကြသော် လည်း ပဋိပက္ခကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ဒေသတွင်း တင်းမာမှုများ ကြောင့်ဖြစ်စေ တိုင်းရင်းသားများနေထိုင်သည့် နယ်စပ် ဒေသအမျိုးမျိုးတွင် နေထိုင်သူများ မဲပေးခွင့်မရရှိခြင်း နှင့် ရွေးကောက်ပွဲများ မပြုလုပ်သည့် ဒေသများစွာတွင် ရလဒ်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဒေသဆိုင်ရာ တရားဝင်မှုနှင့် ယုံကြည်လက်ခံနိုင်မှုအပေါ် အရိပ်မဲကြီး ထိုးကျလျက်ရှိပါ သည်။

တိုင်းရင်းသားပါတီများအတွက် အားရစရာမကောင်းသည့် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များ

ထိန်းချုပ်လွှမ်းမိုးမှုများရှိနိုင်သည်ဟု အများစုက ထင်မြင် မျှော်လင့်ထားချိန်တွင် အမျိုးသားလွှတ်တော် national legislature ၏ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် နေရာ စုစုပေါင်း၏ ၇၉ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် NLD မှ အပြတ်အသတ် အနိုင်ရမှုသည် လေ့လာစောင့်ကြည့်သူများစွာကို အံ့အား သင့်စေခဲ့ပါသည်။ အလားတူပင် တပ်မတော်နှင့် နီးကပ် သည့် ပြည်ခိုင်ဖြိုး ပါတီအနေဖြင့် ၈ ရာခိုင်နှုန်းသာ အနိုင်ရ

ဇယားကွက် ၁။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် ရွေးချယ်ခံရသည့်အမတ်နေရာများစာရင်း

ပါတီအမည်	ပြည်သူ့ လွှတ်တော်	အမျိုးသား လွှတ်တော်	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း
အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်(NLD)	၂၅၅	၁၃၅	၃၉၀	၇၉.၄%
ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ (USDP)	၃၀	၁၁	၄၁	၈.၄%
ရခိုင်အမျိုးသားပါတီ (ANP)	၁၂	၁၀	၂၂	၄.၅%
ရှမ်းအမျိုးသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (SNLD)	၁၂	၃	၁၅	၃.၁%
တအာင်း (ပလောင်)အမျိုးသားပါတီ (TNP)	၁၂	၂	၅	၁.၀%
ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ် (PNO)	၃	၁	၄	၀.၈%
ဇိုမီးဒီမိုကရေစီ ကွန်ဂရက် (ZCD)	၂	၂	၄	၀.၈%
လီဆူးအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ (Lisu NDP)	၂	၀	၂	၀.၄%
ကချင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီပါတီ (KSDF)	၁	၀	၁	၀.၂%
ကိုးကန့်ဒီမိုကရေစီနှင့်စည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီ(KDUP)	၁	၀	၁	၀.၂%
မွန်အမျိုးသားပါတီ (MNP)	၀	၁	၁	၀.၂%
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီ (NUP)	၀	၁	၁	၀.၂%
`ဝ` ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (WDP)	၁	၀	၁	၀.၂%
တသီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ်များ	၁	၂	၃	၀.၆%
	၃၂၃	၁၆၈	၄၉၁	

(ယင်းကိုယ်စားလှယ်များအပြင် လွှတ်တော်တစ်ရပ်စီတွင် ကိုယ်စားလှယ်စုစုပေါင်း၏ လေးပုံတစ်ပုံသည် တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် ၁၁၀ ဦးနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် ၅၆ ဦးတို့ ပါရှိသည်။)

ဇယားကွက် ၂။

	၁၉၉၀	၂၀၁၀	၂၀၁၅
ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သည့် တိုင်းရင်းသား ပါတီအရေအတွက်	၄၂	၂၄	၅၅
လွှတ်တော်အမတ်နေရာအနိုင်ရ တိုင်းရင်းသား ပါတီ အရေအတွက်	၁၉ (၄၂%)	၁၃ (၅၄%)	၁၀ (၁၈%)
အမတ်နေရာများအားလုံးအနက် တိုင်းရင်းသား ပါတီ များ၏ အနိုင်ရ %	၁၄%	၁၅%	၁၁%

ခဲ့ပြီး မရှုမလှ ရှုံးနိမ့် လိမ့်မည်ဟုလည်း မမျှော်လင့်ခဲ့ကြချေ။ စစ်အစိုးရ၏ အစောပိုင်းနှစ်များမှ ကျောထောက်နေကုန်ခဲ့ပေးခဲ့သည့်ပါတီတစ်ခုဖြစ်သည့် တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီ (NUP) သည်လည်း အနည်းငယ်သာ အနိုင်ရခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အံ့ဩစရာအကောင်းဆုံးမှာတိုင်းရင်းသားပါတီများ၏အနိုင်ရမှုအခြေအနေပင်ဖြစ်သည်။ အများစုမှာ အမတ်တစ်နေရာပင် အနိုင်မရခဲ့ကြချေ။

တိုင်းရင်းသားပါတီများ ပိုမိုအနိုင်ရသည့်နေရာများတွင် လည်း ၂၀၁၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲများကို သပိတ် မှောက်ရာတွင် NLD နှင့် ပူးပေါင်းခဲ့သည့် SNLD သို့မဟုတ် ဇိုမီဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီနှင့် ပအိုဝ်းအမျိုးသား အဖွဲ့ ချုပ်ကဲ့သို့သော တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ နှင့် ဆက်စပ်သည့်ပါတီများသာလျှင် အနိုင်ရခဲ့ပါသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်အနေဖြင့် မွန်ဒေသလုံး ဆိုင်ရာ ဒီမိုကရေစီပါတီ၊ ချင်းကွန်ဂရက်ပါတီ၊ ချင်းအမျိုးသားပါတီ (ယခု ချင်းအမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ)၊ ဖလုံ-စပေါ ဒီမို ကရက်တစ်ပါတီနှင့် ရှမ်းအမျိုးသားများ ဒီမိုကရက်တစ် ပါတီတို့ကဲ့သို့သော ၂၀၁၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရခဲ့သည့်ပါတီများမှာ မဲအရေအတွက် အနည်းငယ် သို့မဟုတ် အချို့မှာ မဲလုံးဝမရရှိခဲ့ကြချေ။ ဇယားကွက် ၁ က အမျိုးသားအဆင့် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်တွင် အနိုင်ရမှုအခြေအနေများကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ရွေးကောက်ပွဲ၏ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားပါတီများသည် နောက်နှစ် အမျိုးသားအဆင့် လွှတ်တော်တွင် စုစုပေါင်း အမတ်နေရာ ၅၆ နေရာ၊ နေရာစုပေါင်း၏ ၁၁ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရရှိခဲ့သည်။ ဤရလဒ်သည် ၂၀၁၀ ခုနှစ် သို့မဟုတ် ၁၉၉၀ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများထက် ပိုပြီး အားနည်းသည့်အခြေအနေတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ အမှန်တွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းရင်းသားပါတီများ ပိုမိုများ ပြားပြီး နောက်ဆုံးဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည့်အဖွဲ့ပေါင်း ၅၅ ဖွဲ့ရှိခဲ့၍ အမျိုးသားအဆင့် အမတ်နေရာများတွင် အမှန် တကယ် အနိုင်ရသည့်အမျိုးအစားမှာ ၁၈ ရာခိုင်နှုန်းသာ လျှင် အနိုင်ရပြီး အမျိုးအစားအနေဖြင့် ပို၍နည်းပါးနေပါ သည်။ (ဇယားကွက် ၂ ကိုကြည့်ပါ။)

အလားတူပင် ပြည်နယ်လွှတ်တော်များတွင်လည်း တိုင်းရင်းသားပါတီများ၏ အနိုင်ရမှုရလဒ်များမှာ အားလျော့ ဖွယ်ရာပင်ဖြစ်သည်။ NLDက ယင်းတို့အနက်မှ ၅ ပြည်နယ်ကိုအပြည့်အဝ သို့မဟုတ် အနစ်သာရအားဖြင့် ထိန်းချုပ်

နိုင်နေသည်။ သိသိသာသာအောင်မြင်ခဲ့သည့် တစ်ခုတည်းသော တိုင်းရင်းသားပါတီမှာ ရခိုင်အမျိုးသားပါတီဖြစ်ပြီး ပါတီဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာအေးမောင်အနေဖြင့် ရှုံးနိမ့်ခဲ့သဖြင့် ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးနေရာကို မခန့်အပ်နိုင်သော်လည်း ရခိုင်ပြည်နယ် လွှတ်တော်တွင် အများစုဖြစ်ရန် တစ်နေရာသာ လိုအပ်ပါသည်။^{၃၀} ရှမ်းအမျိုးသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (SNLD) သည်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်တွင် အတန်အသင့် အနိုင်ရခဲ့သော်လည်း ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီထက် အနိုင်ရသည့် နေရာမှာ အတော်ပင်နည်းပါးခဲ့ပြီး NLD ထက် အနည်းငယ်သာလိုခဲ့ပါသည်။ ဇယားကွက် ၃ တွင် ရလဒ် အပြည့် အစုံကို ကြည့်ပါ။

မိမိတို့၏ သက်ဆိုင်ရာနယ်မြေများအတွင်း အနိုင်ရရှိကြ သည့် အခြားတိုင်းရင်းသားပါတီများမှာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ် ခွင့်ရနယ်ပယ်များ အပါအဝင် သီးခြားနယ်မြေများတွင် နေထိုင်သော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုငယ်များကို ကိုယ်စား ပြုသည့် ပါတီများဖြစ်သည်။ (ဇယားကွက် ၄)။

တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသများအပြင် အများစုဖြစ်သည့် ဗမာများနှင့်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုအတွက် ကိုယ်စားပြုမှု ဖွဲ့စည်းပုံ၏ တတိယ အမျိုးအစားဖြစ်သည့် "တိုင်းရင်းသားလူမျိုး" သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီးများဖြစ်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၁ အရ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အသီးသီးတွင် လူနည်းစုလူဦးရေ ၅၁,၅၀၀၃၁ ထက်ပို၍ ယင်းဒေသ သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ၏ အဓိကလူမျိုးစုမှ မဟုတ်ခဲ့လျှင် သို့မဟုတ် ယင်းဒေသ သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တွင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရဒေသတစ်ခု မပေးထားလျှင် ဒေသဆိုင်ရာ လွှတ်တော်တွင် ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦး ရွေးချယ်ခွင့်ရှိသည့်အတွက် နောက်ထပ် ပထဝီဝင်ဒေသ အပေါ် အခြေမခံသည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒ နယ်များကို ချမှတ်ထားပေးသည်။ (ဇယားကွက် ၃ တွင် ယင်းနေရာများအတွက် အချက်အလက်များပါရှိပါသည်။) မှတ်သားသင့်သည့် အချက်တစ်ခုမှာ တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများမှ မဲဆန္ဒရှင်များသာလျှင် ယင်းနေရာများအတွက် မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းတွင် ပါဝင်ပြီး ကိုယ်စားလှယ်လောင်း အဖြစ် အရွေးခံမည့်သူများအနေဖြင့် ယင်းတိုင်းရင်းသား အုပ်စုမှ ဖြစ်စရာမလို ဆိုသည့်အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ပြဌာန်းခြင်းမှာ မဲပေးသူများအနေဖြင့် သူတို့ကိုယ်စား ပြုလိုသည့် မည်သူ့ကိုမဆို ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဆိုသည့် အချက်အပေါ် အခြေခံ၍ ဖြစ်သည်။^{၃၂}

ဇယားကွက် ၃။ ပြည်နယ်အစိုးရ လွှတ်တော် ခုနစ်ခု

တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်လွှတ်တော်များတွင် အာဏာခွဲဝေမှုမှာ (နေရာနှင့် ရာခိုင်နှုန်းများကိုဖော်ပြထားသည်) အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်။^{၃၆}

ချင်းပြည်နယ်လွှတ်တော်

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD)	၁၂	၅၀%	
တပ်မတော်	၆	၂၅%	
အခြား	၆	၂၅%	[ပြည်ခိုင်ဖြိုး- ၄၊ ZCD - ၂]

ကချင်ပြည်နယ်လွှတ်တော်

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD)	၂၆	၄၉.၁%	
တပ်မတော်	၁၃	၂၄.၅%	
အခြား	၁၄	၂၆.၄%	[ပြည်ခိုင်ဖြိုး ၇၊ KSDP - ၃၊ လီဆူး NDP ၂၊ SNLD 1၊ ညီညွတ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီပါတီ ကချင်ပြည်နယ် ၁]

ကယားပြည်နယ် လွှတ်တော်

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD)	၁၁	၅၅%	
တပ်မတော်	၅	၂၅%	
ပြည်ခိုင်ဖြိုး (USDP)	၄	၂၀%	

ကရင်ပြည်နယ်လွှတ်တော်

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD)	၁၃	၅၆.၅%	
တပ်မတော်	၆	၂၆.၁%	
အခြား	၄	၁၇.၄%	[ပြည်ခိုင်ဖြိုး ၃၊ ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP) ၁]

မွန်ပြည်နယ်လွှတ်တော်

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD)	၁၉	၆၁.၃%	
တပ်မတော်	၈	၂၅.၈%	
အခြား	၄	၁၂.၉%	[MNP ၂၊ ပြည်ခိုင်ဖြိုး ၁၊ AMRDP ၁]

ရခိုင်ပြည်နယ် လွှတ်တော်

ရခိုင်အမျိုးသားပါတီ (ANP)	၂၃	၄၈.၉%	
တပ်မတော်	၁၂	၂၅.၅%	
အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD)	၉	၁၉.၁%	
ပြည်ခိုင်ဖြိုး (USDP)	၃	၆.၄%	

ရှမ်းပြည်နယ် လွှတ်တော်

တပ်မတော်	၃၉	၂၇.၅%	
ပြည်ခိုင်ဖြိုး (USDP)	၃၃	၂၃.၂%	
ရှမ်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်(SNLD)	၂၅	၁၇.၆%	
အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD)	၂၃	၁၆.၂%	
အခြား	၂၂	၁၅.၅%	[TNP ၇၊ PNO ၆၊ လားဟူ NDP ၂၊ WDP ၂၊ အာခါ NDP ၁၊ လီဆူး NDP ၁၊ SNLD ၁၊ ၀ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးပါတီ (WNUP) ၁၊ တသီးပုဂ္ဂလ ၁]

ဇယားကွက် ၄။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသများမှ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များ ^{၃၇}

ဓန	NLD - ၂၊ USDP - ၂
ကိုးကန့်	USDP - ၄
ပအိုဝ်း	PNO - ၆၊ Ta'ang: TNP 4
တအာင်း	TNP - ၄
၀	WDP - ၂၊ လားဟူ NDP - ၁၊ WNUP - ၁ (၈ နေရာ ရွေးကောက်ပွဲမကျင်းပ)
နဂါး	NLD - ၅၊ USDP - ၁

ဇယားကွက် ၅။ တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနများ

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး		မွန်ပြည်နယ်			
၁	ကရင်	NLD	၁၄	ဗမာ	NLD
၂	ရခိုင်	NLD	၁၅	ကရင်	NLD
ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး		၁၆	ပအိုဝ်း	NLD	
၃	ကရင်	NLD	ရခိုင်ပြည်နယ်		
ကချင်ပြည်နယ်		၁၇	ချင်း	NLD	
၄	ဗမာ	NLD	စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး		
၅	ရှမ်း	NLD	၁၈	ရှမ်း	တိုင်းလိုင်NDP
၆	လီဆူး	NLD	၁၉	ချင်း	NLD
၇	ရဝမ်	NLD	ရှမ်းပြည်နယ်		
ကယားပြည်နယ်		၂၀	ဗမာ	USDP	
၈	ဗမာ	NLD	၂၁	ကချင်	တသီးပုဂ္ဂလ
ကရင်ပြည်နယ်		၂၂	လီဆူး	လီဆူးNDP	
၉	ဗမာ	NLD	၂၃	လားဟူ	လားဟူNDP
၁၀	မွန်	NLD	၂၄	အင်းသား	NLD
၁၁	ပအိုဝ်း	NLD	၂၅	အာခါ	အာခါNDP
မကွေးတိုင်းဒေသကြီး		၂၆	ကယန်း (ပဒေါင်)	NLD	
၁၂	ချင်း	NLD	တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး		
မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး		၂၇	ကရင်	NLD	
၁၃	ရှမ်း	NLD	ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး		
			၂၈	ကရင်	NLD
			၂၉	ရခိုင်	ANP

ဥပဒေပြုမှုပိုင်းဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများအပြင် ယင်းတိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်များကို သက်ဆိုင်ရာ လူမျိုးစုများနှင့်ပတ်သက်သည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရတွင် တရားဝင်ဝန်ကြီး များအဖြစ် အလိုအလျောက် ခန့်အပ်ခံရပါသည်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ယင်းအတွက် အမတ် နေရာ ၂၉ နေရာထားရှိခဲ့ပြီး တိုင်းရင်းသားလူဦးရေနှင့် ပတ်သက်ပြီး အသစ်ကောက်ခံထားသည့် သတင်းအချက်အလက်များ မရှိသည့်အတွက် ၂၀၁၄ ခုနှစ် လူဦးရေနှင့် အိမ်ထောင်စုသန်းခေါင်စာရင်းကောက်ခံခဲ့ပြီး အချို့ တိုင်းရင်းသားများသည်လည်း မိမိတို့ကို ကိုယ်စားပြုသည့် နေရာတစ်ခုအတွက် လိုအပ်သည့် လူဦးရေ ပြည့်မီသည်ဟု ဆိုသော်ငြားလည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင်လည်း အလားတူပင် နေရာ ၂၉ နေရာသာ ထားရှိခဲ့သည်။^၉ ယင်း ၂၉ နေရာ၏ ရလဒ်များကို ဇယားကွက် ၅ တွင် ဖော်ပြပေးထားပါသည်။

ရှင်းလင်းချက်များနှင့် ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်း

တိုင်းရင်းသားပါတီအများစုအနေဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရလဒ်ကောင်းများမရရှိခြင်းအတွက် ပြန်လည်သုံးသပ် အဖြေရှာသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို စတင်ခဲ့ကြပါသည်။ အချို့လေ့လာစောင့်ကြည့်သူများနှင့် ခေါင်းဆောင်များက တူညီသည့် လူမျိုးစုများကို ကိုယ်စားပြုနေသည့် "၁၉၉၀-ခေတ်" နှင့် "၂၀၁၀-ခေတ်" ပါတီတို့၏ ပြိုင်ဆိုင်မှုများ ကြောင့် မဲကွဲခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်ဟု ထောက်ပြကြ သည်။ ယင်း၏ သိသာထင်ရှားသော သက်သေသာကေ အဖြစ် ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ ခေတ်နှစ်ခေတ်မှ ရခိုင် အမျိုးသားပါတီ နှစ်ပါတီ ပေါင်းစည်း၍ ရခိုင် အမျိုးသား ပါတီ (ANP) ကို အောင်မြင်စွာဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည့် အတွက် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အောင်မြင်မှု သိသိသာသာ ရရှိခဲ့ကြပါ သည်။ အခြားလေ့လာသုံးသပ်သူများနှင့် နိုင်ငံရေးပိုင်ဖက်

များကမူ တိုင်းရင်းသားပါတီများအနေဖြင့် တနိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားပြီး ရန်ပုံငွေပြည့်စုံ၍ နာမည်ကျော်ကြားလူသိများသည့် အောင်ဆန်းစုကြည်ကဲ့သို့သော သူတစ်ဦးဦးဆောင်သည့် စည်းရုံးရေးများကို ထိရောက်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်သည့်ပါတီကို ယှဉ်ပြိုင်ရန် မမျှော်လင့်နိုင်ပါ ဟု ဆိုကြသည်။

ဒီဇင်ဘာလ ၂ ရက် နေ့တွင် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ ထုတ်ပြန်ကြေညာသည့် အသေးစိတ်ရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ် ကိန်းဂဏန်းများကို ဆန်းစစ်လေ့လာချက်က ဤမေးခွန်းများကို အနည်းငယ် ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုစီတွင်ရှိသည့် တိုင်းရင်းသား တမျိုး တည်းကို ကိုယ်စားပြုသော ပြိုင်ဘက်ပါတီများမှ ရရှိသည့် မဲများကို ပေါင်းကြည့်ပြီး ထိုမဲဆန္ဒနယ်ရှိ အနိုင်ရပါတီရှိရသည့်မဲအရေအတွက်ထက် များမများကို ကြည့်ပြီး မဲကွဲခြင်း၏ အကျိုးဆက်များကို ဆန်းစစ်ကြည့်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာ- ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ပိုင်း နမ့်စန်မြို့နယ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နေရာအတွက် ရရှိသည့်မဲအရေအတွက် အသီး သီး ဖွဲ့အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ပါတီ	မဲအရေအတွက်
ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီ (USDP)	၁၄,၂၁၁
ကျားခေါင်းပါတီ (SNLD)	၁၂,၃၈၈
ဒီချုပ်ပါတီ (NLD)	၈,၅၂၉
ကျားဖြူပါတီ (SNDP)	၂,၀၁၃
တစညပါတီ (NUP)	၁,၀၃၀

ရှမ်းပါတီနှစ်ခုပေါင်းလျှင် (SNLD နှင့် SNDP) စုစုပေါင်း ရမည့်မဲအရေအတွက်သည် ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီ အနိုင်ရမဲ စုစုပေါင်းထက် ပိုများသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ရှမ်းပါတီနှစ်ခုပေါင်းပြီး ရှမ်းပါတီနှစ်ခုကိုမဲပေးခဲ့လျှင် မဲကွဲမည် မဟုတ်တော့ဘဲ ဤနေရာအတွက် ရှမ်းပါတီမှ အနိုင်ရမဲ မည်ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် ထိုကဲ့သို့ မဲကွဲသဖြင့် ရရှိနိုင်မည့် နေရာ အရေအတွက်မှာ မများလှချေ။ လွှတ်တော်သုံးရပ် စလုံး - အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်နယ်/ဒေသ လွှတ်တော်များအားလုံးတွင် ရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်မီ ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းများ ရှိခဲ့လျှင်ပင် နေရာအရေအတွက် ၁၇ နေရာသာရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသား ပြည်နယ်များအတွက် နေရာစုစုပေါင်း၏ ၄ ရာခိုင်နှုန်းထက် လျော့နေပါ သေးသည်။ (အသေးစိတ်ကို ဇယားကွက် ၆ တွင်ကြည့်ပါ။)

ထိုကဲ့သို့သော တွက်ချက်မှုများက မဲဆန္ဒရှင်များ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို အပြည့်အဝပုံဖော်ပေးနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ် ချေ။ ဥပမာအားဖြင့် တိုင်းရင်းသားပါတီအများစုအနေဖြင့် အောင်အောင်မြင်မြင် မပူးပေါင်းနိုင်ခြင်းကို မဲဆန္ဒရှင်များ အနေဖြင့်မူ ညီညွတ်မှုမရှိကြခြင်းဟုသာ မြင်နိုင်ပြီး မဲရနိုင်ခြေကို လျော့ကျစေခဲ့ခြင်းမျိုးလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဖြစ်နိုင်သည့်နောက်အချက်တစ်ခုမှာ ထိုသို့မပူးပေါင်းနိုင်ခဲ့ခြင်း

ကြောင့် ထိုပါတီများ၏ ရွေးကောက်ပွဲအောင်နိုင်မှုအလားအလာ လျော့ကျစေသည့်အတွက် မကြိုက်သည့်ပါတီ အနိုင်မရစေရန်အတွက် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိဖြင့် အခြားပါတီကို မဲပေးရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်းများလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ဥပမာ- မဲဆန္ဒနယ်အများစုတွင် ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီ ကိုယ်စားလှယ် လောင်းအား မဲမနိုင်အောင် ဟန့်တားနိုင်ရန် NLD ကို မဲပေးခဲ့ကြခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။ ပေါင်းစည်းထားသည့် ပါတီများအနေဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲ အောင်နိုင်ရန် အလားအလာ ပိုများလာနိုင်သော်လည်း ယင်း၏ သက်ရောက်မှု မည်မျှ ရှိနိုင်သည်ကိုတော့ ခန့်မှန်းရန် ခက်ခဲနိုင်သည်။ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဆက်ရှိနေပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမှာလည်း မအောင်မြင်သေးချိန်တွင် တနိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအပြီးကာလ၏ တိုင်းရင်းသား နိုင်ငံရေး အခြေအနေ မည်သို့မည်ပုံဖြစ်လာမည်ကို အကဲဖြတ် ရန် ခက်ခဲလှပါသည်။

တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်များစွာအတွင်း NLD ၏ လူကြိုက်များမှု မြင့်မားလှသည့်အတွက် တိုင်းရင်းသားပါတီများ အနေဖြင့် မည်မျှပင် လူအများကယုံကြည်လက်ခံပြီး စနစ်တကျလုပ်ဆောင်သည်ဖြစ်စေ NLD ကိုယ်စားလှယ် လောင်းများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန်မှာ အလွန်ပင်ခက်ခဲလှ သည်။ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ မွန်နှင့် ချင်းပြည်နယ်ရှိ မဲဆန္ဒနယ်များတွင် NLD က မဲစုစုပေါင်း အရေအတွက် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော် အနိုင်ရခဲ့ပါသည်။ သိသာထင်ရှားသည့် အချက်မှာ ပြောင်းလဲချိန်တန်ပြီနှင့် ပို၍ကောင်းမွန်သည့် အနာဂတ်ဆိုသည့် အောင်ဆန်းစုကြည်၏ စကားနှင့် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆန့်ကျင်ခဲ့မှုများကြောင့် NLD ၏ မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုများ တိုင်းရင်းသား ဒေသများရှိ မဲဆန္ဒရှင်များ၏ ဆန္ဒလိုအပ်ချက်များနှင့် တိုက်ရိုက်ထိစပ်နိုင်ခဲ့ပြီး အလွန်ပင် အကျိုးသက်ရောက်ခဲ့ ဟန်ရှိပါသည်။ ပါတီအနေဖြင့် ဒေသအတော်များတွင် ဒေသခံများ၏ လေးစားမှုကို ရရှိသည့် ကိုယ်စားလှယ် လောင်းများကို ရွေးချယ်နိုင်ခဲ့သည့် အချက်ကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

NLD ၏ တိုင်းရင်းသားပါတီများအပေါ် အောင်နိုင်ခဲ့သည့် ခြွင်းချက်နှစ်နေရာမှာ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့ တွင်ဖြစ်သည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင်မူ အကြောင်းအချက် များစွာရှိနေပါသည်။ ရခိုင်မျိုးချစ်စိတ်ပြင်းထန်မှုနှင့်ပြည်နယ် ၏ နေရာအများစုတွင် တိုင်းရင်းသား ရခိုင်လူမျိုး အများ စုဖြစ်နေမှုနှင့် ရခိုင်မဟုတ်သည့် လူမျိုးအများစု ဖြစ်သည့် မွတ်စလင်ဘာသာဝင် ရိုဟင်ဂျာ အားလုံးနီးပါးမဲပေးခွင့် မရရှိခြင်း၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ် အကြမ်းဖက်မှုနှင့် တင်းမာမှုများက မိမိတို့လူမျိုးရေးစိတ်ဓါတ်များ ပို၍ပြင်းထန်စေခြင်း၊ ၂၀၁၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲကို သပိတ်မှောက်ခဲ့သည့် ၁၉၉၀-ခေတ် ရခိုင်အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ရခိုင်ပါတီကြီးနှစ်ခုအောင်မြင်စွာ ပေါင်းစည်းပြီး ရခိုင်အမျိုးသား ပါတီ (ANP) ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ခြင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မျိုးချစ် များ (မဘသ) တို့မှ တရားဟော လှုံ့ဆော်ခဲ့သည့် NLD သည် မွတ်စလင်များနှင့် ရိုဟင်ဂျာတို့နှင့် နီးစပ်မှုရှိသည် ဆိုသည့်အချက်များကြောင့်ဖြစ်သည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် NLDသည် တောင်ပိုင်း အစွန်းမြို့နယ်များတွင် အခြေအနေ ကောင်းခဲ့သော်လည်း ပြည်နယ်၏ နေရာအများစုတွင် ရခိုင်အမျိုးသားပါတီ (ANP) က အပြတ်အသတ် အနိုင်ရခဲ့ ပါသည်။ နမူနာအနေဖြင့် ပြည်နယ်၏ မြို့တော် စစ်တွေမြို့တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် နေရာအတွက် ရလဒ်များကို ကြည့်ပါ။

ပါတီ	မဲအရေအတွက်	ရာခိုင်နှုန်း
ရခိုင်အမျိုးသားပါတီ (ANP)	၄၄,၀၂၇	၆၇.၀
ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီ (USDP)	၁၆,၈၁၆	၂၅.၆
ဒီမိုကရေစီပါတီ (NLD)	၂,၁၄၀	၃.၃
ရခိုင်ပြည်သူ့ပါတီ ^{၃၇} (RPP)	၁,၈၇၇	၂.၉
တစ်ညပါတီ (NUP)	၈၃၂	၁.၃

NLD ပါတီလွှဲမိုးမိုးနိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး နောက်ထပ် ခြွင်းချက် ဖြစ်သည့် နေရာတစ်ခုမှာ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ဖြစ်သည်။ မည်သည့်ပါတီကမှ အများဆုံးအဖြစ်သော်လည်းကောင်း အများဆုံးဟုခေါ်နိုင်လောက်သည်အထိ နီးနီးကပ်ကပ်အနိုင်မရခဲ့သည့် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ဒေသ

လွှတ်တော်ဖြစ်သည်။ အံ့ဩစရာကောင်းသည်မှာ ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီက ပြည်နယ်၏ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံ ရသည့် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေစုစုပေါင်း၏ သုံးပုံတစ်ပုံနီးပါး ကို အနိုင်ရခဲ့သည်။ သို့သော် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သစ်တွင် ခန့်အပ်မည့် တပ်မတော်သားဦးရေထက် နည်းပါးနေအံ့မည်ဖြစ်သည်။ (ဇယားကွက် ၃ ကို ကြည့်ပါ။) SNLD နှင့် NLD တို့က ဒုတိယနှင့် တတိယနေရာတို့တွင် အသီးသီးနေရာ အရေအတွက် အတူတူရရှိကြပြီး ကျန်ပါတီ ၈ ခုနှင့် တသီးပုဂ္ဂလယှဉ်ပြိုင်သူတစ်ဦးတို့က ကျန်နေရာများကို ရရှိခဲ့ကြပါသည်။

နိုင်ငံ၏အခြားနေရာများကဲ့သို့ပင် မဲပေးပုံကို ကြည့်လိုက်ပါက ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီဖြစ်စေ၊ တိုင်းရင်းသားပါတီဖြစ်စေ ၂၀၁၀-ခုနှစ် ပါတီများကို ထိုအချိန်က သိမ်းသွင်းလုပ်ကိုင်ခဲ့သည်ဆိုသည့်အမြင်ဖြင့် မဲပေးသည်ကို အခိုင်အမာ

ဇယားကွက် - ၆ တိုင်းရင်းသားပြည်နယ် ခုနစ်ခုတွင် မဲကွဲခြင်း

	မဲဆန္ဒနယ်	အနိုင်ရသည့်ပါတီ	အနိုင်ရရန်အလားအလာရှိသည့်ပါတီ
ပြည်သူ့လွှတ်တော်			
ကရင်	သံတောင်ကြီး	NLD	KPP + KNP ^{၃၈}
ချင်း	မတူပီ	NLD	CLD ^{၃၉} + CNDP
မွန်	ရေး	NLD	MNP + AMRDP
ရှမ်း	နန်ဆန်	USDP	SNLD + SNDP
ရှမ်း	မိုင်းပန်	USDP	SNLD + SNDP
ရှမ်း	နမ့်ခမ်း	TNP	SNLD + SNDP
အမျိုးသားလွှတ်တော်			
ချင်း	ချင်း-၁၀	NLD	CLD + CNDP
ရှမ်း	ရှမ်း-၅	TNP	SNLD + SNDP
ပြည်နယ်လွှတ်တော်			
ကချင်	မိုးမောက်-၂	NLD	SNLD + SNDP
ကရင်	သံတောင်ကြီး-၁	NLD	KPP + KNP သို့မဟုတ် PSDP
ကရင်	ကော့ကရိတ် - ၂	NLD	MNP + AMRDP
မွန်	ကျိုက်မရော-၂	USDP	MNP + AMRDP
မွန်	သံဖြူဇရပ်-၂	NLD	MNP + AMRDP
ရှမ်း	မိုးမိတ်-၂	NLD	SNLD + SNDP
ရှမ်း	မူဆယ်-၂	USDP	SNLD + SNDP
ရှမ်း	နမ့်ခမ်း-၁	TNP	SNLD + SNDP
ရှမ်း	နမ့်ခမ်း-၂	TNP	SNLD + SNDP

တွေ့ရှိရပါသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် အမတ်နေရာများကို ဒေသအလိုက်ရရှိမှုသည် ၂၀၁၀ ခုနှစ်နှင့် တူညီနေပြီး အဓိက အပြောင်းအလဲ နှစ်ခုကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲကို သပိတ်မှောက်ခဲ့သည့် NLD က ယခင် ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီအနိုင်ရခဲ့သည့် နေရာများနှင့် အချို့ တိုင်းရင်းသားပါတီနေရာများတွင် အနိုင်ရခဲ့သည်။ SNDP ကလည်း တနေရာသာ အနိုင်ရခဲ့ပြီး ယင်း၏ ယခင်အနိုင်ရ ခဲ့သည့် နေရာအားလုံးကို ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် သပိတ်မှောက် ခဲ့သည့် SNLD က ရရှိခဲ့သည်။

ရှမ်းပြည်နယ်တွင် အဓိက မေးခွန်းထုတ်စရာရှိနေသည့် အချက်မှာ နိုင်ငံ၏ အခြားနေရာများနှင့် မတူဘဲ ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီက မည်သို့အနိုင်ရခဲ့သည်လည်း ဆိုသည်ပင်ဖြစ်သည်။ ဖြစ်နိုင်သည့် အကြောင်းပြချက်များစွာ ရှိပါသည်။ တပ်မတော်စစ်ဆင်ရေးများ ဆက်လက်ရှိနေသဖြင့် ၂၀၁၀ ခုနှစ်ကကဲ့သို့ပင် အာဏာပိုင်များအနေဖြင့် မဲရအောင်လုပ်နိုင်သည့် အလားအလာနှင့် လုံခြုံရေးအခြေအနေ မကောင်းခြင်းကလည်း အချက်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီမဲရရှိရန် မျှော်လင့်နိုင်သည့် တပ်မတော်မှ တည်ထောင်ခဲ့သည့် သို့မဟုတ် တပ်မတော်မှ ကျောထောက်နောက်ခံပေးထားသော ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့များ ဩဇာလွှမ်းမိုးသည့် နေရာများစွာလည်းရှိပါသည်။^{၉၈}

သေချာ သည်မှာ ပဋိပက္ခနှင့် လုံခြုံမှုမရှိခြင်းတို့က အချို့နေရာများ တွင် NLD နှင့် အခြားအတိုက်အခံများကို မဲဆွယ်စည်းရုံးနိုင်ရန် အကန့်အသတ်ဖြစ်စေနိုင်ပြီး ပဋိပက္ခဖြစ်နေသည့် ပိုပြီးဝေးလံခေါင်ဖျားသည့် မြို့နယ်များစွာတွင် ပါတီကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ရွေးကောက်ပွဲလေ့လာစောင့်ကြည့်သူ အရေအတွက် သိပ်မရှိနိုင်ခဲ့ချေ။ ကျေးလက်ဒေသများစွာတွင် ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်နေသည့် တိုင်းရင်းသား လက် နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် အချို့ မဲဆန္ဒနယ်များတွင် မဲပေးနိုင် လောက်အောင် ယုံကြည်ကိုးစားနိုင်လောက်သည့် အခြား ပါတီများလည်း မရှိချေ။ ဥပမာ- ထိုအချိန်က စစ်အုပ်ချုပ် ရေးဖြင့် အုပ်ချုပ်ထားသည့် ကိုးကန့်အထူးအုပ်ချုပ်ခွင့်ရ နယ်မြေ^{၉၉} တွင် ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီကို ဆန့်ကျင်သော်လည်း နောက်ထပ်ပေးနိုင်သည့် ပါတီမှာလည်း ရှမ်းပြည်နယ် ကိုးကန့် ဒီမိုကရက် တစ်ပါတီသာရှိပြီး မဲအရေအတွက် အနည်းငယ်သာရခဲ့ပြီး ကိုယ်စားလှယ် နေရာတစ်ခုမှမရခဲ့ ချေ။ နောက်ဆုံးအချက်ဖြစ်သော်လည်း အရေးကြီးသည့် အချက်တစ်ခုမှာ အချို့နေရာများတွင် ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီမှ မဲ ကွဲခဲ့သည့်အတွက် အမြတ်ထွက်သည်ကို (ဇယား ကွက် ၆ တွင် ကြည့်ပါ။) အထက်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့်အတိုင်း တွေ့ ရနိုင်ပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့်၊ ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်းနယ်စပ်ဒေသရှိ နေရာအများအပြားတွင် နိုင်ငံရေးနှင့် လုံခြုံရေးမကောင်း လှသည်မှာလည်း အကြောင်းပြချက်အချို့ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ယင်းအချက်များ ပေါင်းဆုံသွားမှုကို ပဋိပက္ခများ ဖြစ်နေသည့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် အထူးသဖြင့် တွေ့ရပြီး နိုင်ငံ၏ အခြားဒေသများနှင့် ကွဲပြားသည့်ရလဒ်တစ်ခုကို ဖြစ်ထွန်းစေခဲ့ပါသည်။ သံသယရှိစရာမလိုသည်မှာ NLD

ကို တနိုင်လုံးအတိုင်းအတာဖြင့် မဲပေးခဲ့ကြခြင်းမှာ အပြောင်းအလဲအတွက်ဖြစ်ပြီး NLD နှင့် အခြား ပတ်သက် နေသည့် ပါတီများအတွက် စိန်ခေါ်မှုမှာ NLD ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု တို့အတွက် မည်သို့ ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်ကြမည်နည်း ဆိုသည့်အချက် ဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးအတွက် အခု ဘယ်လိုဆက်သွားကြမလဲ။

မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံရေးခေတ်သစ်တစ်ခုအတွင်း ဝင်ရောက်လာခဲ့ပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များသည် တိုင်းရင်းသား နိုင်ငံရေးအတွက် ကြီးမားသည့် အကျိုး သက်ရောက်မှု ရှိနေပါလိမ့်မည်။ အထက် လွှတ်တော်- "အမျိုးသား လွှတ်တော်" သည် ဗမာ-အများစု ဒေသ များနှင့် လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်များကို တန်းတူ ညီမျှ ကိုယ်စားပြုခွင့်ပေးခြင်းဖြင့် နိုင်ငံ၏ မတူကွဲပြားမှု အခြေအနေများကို ထင်ဟပ်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ သို့သော် ယင်းလွှတ်တော်တွင် တိုင်းရင်းသား ကိုယ်စားပြုမှု မှာ ကွဲပြားခြားနားစွာ ဆက်ရှိနေမည်ဖြစ်သော်လည်း လွှတ်တော်အသစ်၏ ကိုယ်စားလှယ်အများစုသည် NLD ပါတီမှသာဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ဆန့်ကျင်ဖက်အနေဖြင့်တိုင်းရင်း သားပါတီများမှာ နေရာအနည်းငယ်သာ ရရှိခဲ့ကြပြီး လွတ်လပ်ရေးရပြီးခါစ မြန်မာနိုင်ငံ ဒီမိုကရေစီခေတ်က ကဲ့သို့ပင် အမျိုးသားနိုင်ငံရေးကို အခြား ဗမာ-လူများစု ပါတီ ဖြစ်သော ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး နှင့် ပြည်သူ့ လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (ဖဆပလ) က ကြီးစိုး ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။^{၉၉}

ရှင်းလင်းထင်ရှားသည့်အချက်မှာ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု ဒေသများရှိလူအများစုသည်

အောင်ဆန်းစုကြည် အနေ ဖြင့် ပြည်တွင်းပဋိပက္ခများကို အဆုံးသတ်ပြီး အနှစ် သာရရှိသည့် နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲတစ်ခုကို ဆောင် ကြဉ်းနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားကြပါသည်။ သို့သော် NLDအနေဖြင့် ယင်းမျှော်လင့်ချက်များနှင့် ယုံကြည်ချက် တို့ကိုအရယူ၍ အလျင်အမြန် အရေးယူလုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်အများအပြားက အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် NLD ပါတီတို့သည် တိုင်းရင်းသား များ၏ နှစ်နာဆုံးရှုံးမှုများနှင့် အမြင်ရှုထောင့်များကို အပြည့်အဝ နားလည်နိုင်မှုမရှိဟု တစ်ဦးချင်းစီတွင် စိုးရိမ် ပူပန်မှုများ ရှိနေခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ ယင်းတို့အနေဖြင့် ပါတီ၏ အဆင့်ဆင့်ချုပ်ကိုင်မှုများနှင့် ဗမာဦးဆောင်သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး လူနည်းစုအကျိုးစီးပွားများကို ကိုယ်စားမပြုနိုင်သည့် အဖွဲ့တစ်ခုအဖြစ် ရှုမြင်ကြပါသည်။ NLD သည် ပါတီစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ခိုင်မာစွာ ချမှတ်ထားပြီး အောင်ဆန်းစုကြည်အနေဖြင့်ကိုယ်စားလှယ် များအား ပါတီ၏ ရပ်တည်ချက်များကို လိုက်နာရမည်- "ကမ္ဘာအိမ်အရိပ်အောက်မှာ တဲလေးတွေမဆောက်ပါနဲ့။"^{၁၀၀} ဟု ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြောကြားထားပြီးလည်းဖြစ်သည်။ ထိုအချက်ကြောင့်

NLD နှင့် အခြား ပတ်သက်နေသည့် ပါတီများအတွက် စိန်ခေါ်မှုမှာ NLD ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတို့ကို မည်သို့ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင် ကြ မည်နည်းဆိုသည့်အချက်ပင် ဖြစ်သည်။

လွှတ်တော်တွင်းရှိ NLD ပါတီ ကိုယ်စားလှယ်များ၏ မတူကွဲပြားမှုများရှိနေသော်လည်း မတူကွဲပြားသည့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ငြင်းခုံဆွေးနွေးမှုများ ဖြစ်လာမည်မဟုတ်ဟု စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ မြင့်တက်လာခဲ့ ပါသည်။

ခွဲဝေပေးထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများမှာ နည်းပါးလှ သော်လည်း ပြည်နယ်များအတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသား လူမျိုး များအား မိမိတို့၏ကိစ္စအဝဝတို့ကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ပိုမို ထိန်းချုပ်နိုင်စေရန်ရည်ရွယ်သည့် တိုင်းရင်းသားပြည်နယ် လွှတ်တော်များ၏ အခြေအနေတွင် ဤစိုးရိမ်ပူပန်မှုများ ပိုမိုပြင်းထန်နေသည်။ သို့သော် NLD မှ ပြည်နယ် ခုနစ်ခု အနက် ငါးခုတွင် အများစု သို့မဟုတ် အများစု နီးပါး အနိုင်ရရှိထားပြီး တပ်မတော်နှင့် ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီက ကျန်သည့် နှစ်ခုအနက် တစ်ခုတွင် အများစု အနိုင်ရထား သဖြင့် ဒေသခံများ၏ ဆန္ဒသဘော ထားများကို ယင်းလွှတ်တော်များအနေဖြင့် မည်မျှအထိ ကိုယ်စားပြုနိုင် မည် ဆိုသည့် အချက်မှာ မေးခွန်းထုတ် စရာ ပင်ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ်များနှင့်အညီ၊ သမ္မတ မှခန့်ထား မည်ဖြစ်သည့် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် အများစုသည်လည်း NLD မှပင် ဖြစ်နိုင် ခြေပိုများပါမည်။ဝန်ကြီးချုပ်များအနေ ဖြင့် လွှတ်တော်၏ အတွင်းမှဖြစ်စေ၊ အပြင်မှဖြစ်စေ ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များကို လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်နိုင် သော်လည်း အကယ်၍ ပြီးခဲ့သည့် သက်တမ်းများ အတိုင်းဝန်ကြီးများကို ခန့်ထားရာတွင် ပါတီအသီးသီးမှ ရရှိသည့် မဲအရေအတွက် အချိုးအစားအလိုက် ရွေးချယ် သွားမည်ဆိုပါက ရခိုင်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်များမှလွဲ၍ အခြား တိုင်းရင်းသား ပါတီများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များအနည်း ငယ်သာပါဝင်ပါလိမ့်မည်။ အကျိုးရလဒ်မှာ ဝိရောဓိဖြစ်နေ ပါလိမ့်မည်။ အမြင်အားဖြင့် ပိုပြီး ဒီမိုကရေစီကျသည့် ခေတ်သစ်တစ်ခုတွင် တိုင်းရင်းသားပါတီများအနေဖြင့် တကယ့်လက်တွေ့ မိမိတို့ဒေသများကို ကိုယ်စားပြုရာ တွင်လွှမ်းမိုးနိုင်မှု ပိုမိုနည်းပါးနေပါသည်။

ယင်းမမျှတမှုများကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ရွေးကောက်ပွဲစနစ် နှင့် ပတ်သက်သည့် ဆွေးနွေးမှုများနှင့် ဒေသခံနိုင်ငံရေး အုပ်စုများကို ကိုယ်စားပြုမှုပိုမိုပေးနိုင်သည့် အပြောင်း အလဲများအတွက် ဖိအားပေးမှုများ ဖြစ်လာခဲ့မည်ဆိုလျှင် အံ့ဩစရာ မဟုတ်ချေ။ ကိုယ်စားပြုမှုကို အားနည်း ပျက် ကွက်စေသည့်အကြောင်းရင်းတစ်ခုမှာ "တမဲသာအနိုင်ယူ" "first-past-the-post" စနစ်ဖြစ်သည်။ အမှန်တွင် "တမဲသာအနိုင်ယူ" စနစ်က နိုင်ငံအဆင့်တွင် အကြီးမား ဆုံး အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဖြစ်စေပြီး ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီ၏ ရုံးနိမ့်မှုဖြင့် NLD ၏ အောင်မြင်မှုကို ပိုမို မြှင့်တင်ပေး နိုင်ခဲ့ သည်။ NLD သည် ပြည်ခိုင်ဖြိုး ပါတီထက် မဲဆန္ဒ နှစ်ဆခန့် ရရှိခဲ့သော်လည်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် နေရာ အရေအတွက် ဆယ်ဆနီးပါး အနိုင်ရခဲ့သည်။ ၄၄ နှိုင်းယှဉ် ကြည့်လျှင် အကြီးဆုံး တိုင်းရင်းသားပါတီနှစ်ခုဖြစ်သည့် ANP နှင့် SNLD တို့သည်လည်း မဲပေးသူများ၏ နေရာ ဒေသ တခုအတွင်း တစုတစည်းတည်း နေထိုင်ကြသည့် အကျိုးအမြတ်ကြောင့် လွှတ်တော်နေရာအရေအတွက် သည် ရရှိသည့် မဲဆန္ဒ ရာခိုင်နှုန်း၏ နှစ်ဆ ရရှိခဲ့သည်။ ၄၅

ပြည်နယ်အဆင့်လွှတ်တော်တွင် "တမဲသာ အနိုင်ယူ" စနစ်က ကွဲပြား ခြားနားသည့် အကျိုး သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေခဲ့သည်။ NLD နှင့် ANP ကဲ့သို့သော ကြီးမားသည့်ပါတီများ ၏ အောင်မြင်မှုကို ပို၍ ချဲ့ထွင်ပေးခြင်း၊ SNLD ၏ ရလဒ်ကိုလည်း အတိုင်း အတာတစ်ခုအထိ တိုးတက်ကောင်း မွန်စေခဲ့ခြင်းနှင့် ဒေသတခုအတွင်း အခြေစိုက်သည့် သေးငယ်သည့် တိုင်းရင်းသားပါတီများ ဖြစ်ကြသော ပအိုဝ်းနှင့် တအာင်းကဲ့သို့သော လူမျိုးစုများ ၏ ရလဒ်များကိုလည်း မြှင့်တင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ဆန့်ကျင် ဖက် အနေဖြင့် မွန်၊ ကရင်၊ ကရင်နီနှင့် ချင်း ပါတီများ အပါအဝင် ထောက်ခံသူများ ပြန့်ကျဲနေသည့် တိုင်းရင်းသားပါတီများ ကို "တမဲသာ အနိုင်ယူ" စနစ်က အကျိုး မပြုနိုင်ခဲ့ချေ။

ဤကွဲပြားမှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် လူနည်းစုပါတီ ကိုယ်စားပြုမှုကို မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် အခြားနည်းလမ်း များဖြစ်သော အချိုးကျကိုယ်စားပြုမှု၊ သို့မဟုတ် ကိုလိုနီ ခေတ်အတွင်း ပါလီမန်စနစ်တွင် စမ်းသပ်ခဲ့သည့် သတ်မှတ်နေရာ (reserved seats) ချပေးခြင်းကဲ့သို့ သော နည်းစနစ်အမျိုးမျိုးကို ဆန်းစစ်လေ့လာသင့်ပါသည်။ ၄၆ သို့သော် ၂၁ ရာစုတွင် ဒုတိယနည်းကို အမျိုးသားအဆင့် ပါတီကြီးများက အထူးသဖြင့် ကန့်ကွက်နိုင်ဖွယ်ရှိပြီး တိုင်းရင်းသား နိုင်ငံရေးကို ပိုမိုပြင်းထန်လာစေခြင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အချင်းချင်းအကြားပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စုပေါင်းလုပ်ကိုင်ခြင်းကို ကန့်သတ် ပေးခြင်းဖြင့် မလိုလားအပ်သည့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အကျိုး ဆက်များ

အမြင်အားဖြင့် ပိုပြီး ဒီမိုကရေစီကျသည့် ခေတ်သစ်တစ်ခုတွင် တိုင်းရင်းသားပါတီများအနေဖြင့် တကယ့်လက်တွေ့ မိမိတို့ဒေသများကို ကိုယ်စားပြုရာ တွင်လွှမ်းမိုးနိုင်မှု ပိုမိုနည်းပါးနေပါသည်။

ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သည်။ ၄၇ အနှစ်သာရ အား ဖြင့်၊ တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ နှင့် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ စနစ်တွင် နိုင်ငံရေးပါတီများသည် မိမိ၏ သဘောဆန္ဒအလျောက် မဲဆန္ဒနယ်တိုင်းတွင် လွတ်လပ်စွာ ပြိုင်ဆိုင်လိုကြပါသည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် တိုင်းရင်းသား နိုင်ငံရေးတွင် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ သုံးသပ်လေ့လာခြင်းသည်တိုင်းရင်းသား နယ်စပ်ဒေသများစွာတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသည့် ပဋိပက္ခများနှင့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ရပ်တန့်ပိတ်ဆို့မှုများ ဖြစ်ပြီး ၁၉၄၈ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ

လွတ်လပ်ရေး ကာလမှ စ၍ အစိုးရ အဆက်ဆက်၊ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲများအားလုံးတွင် ကြုံတွေ့ ခဲ့ရသည့်အခြေအနေ တစ်ရပ်ပင်ဖြစ်သည်။ သမိုင်းအစဉ်အလာအားဖြင့် အစိုးရသစ်အားလုံးကို အပြုသဘောဆောင်သည့် အချိန်ကာလနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲများဖြင့် ကြိုဆိုခဲ့ကြသည်။ မှတ်သားဖွယ်ရာ ကာလများမှာ ၁၉၄၉ ခုနှစ် နောက်ပိုင်း၊ ၁၉၆၃-၆၄ ခုနှစ် နှင့် ၁၉၈၉ ခုနှစ် တို့ဖြစ်သည်။ လတ်တလော အခြေအနေ တွင် ဤရွေးကောက်ပွဲမှ သမ္မတသိန်းစိန် စတင်ခဲ့သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် မည်ကဲ့သို့သော သက်ရောက်မှုများ ရှိမည်ဆိုသည်မှာ မရှင်းလင်းလှသေးချေ။

လက်ရှိ အရွယ်အထွေးတွင် NLD အနေဖြင့် ယခုနောက်ပိုင်း တို့ဆိုင်းနေသည့် တနိုင်လုံး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုအတွက် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရာတွင် သိန်းစိန်အစိုးရထက် ပိုမို အားသာနေသည့် အခြေအနေရှိသည်။ အောင်ဆန်း

စုကြည်မှ သမ္မတ သိန်းစိန်အထိဘက်အားလုံးမှ ဖက်ဒရယ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို မူအရ လက်ခံထားကြပါသည်။ “စစ်မှန်တဲ့ ဖက်ဒရယ်စနစ် ဖြစ်လာပြီးရင်တော့ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေလဲ အကြောက်တရားက ကင်းလွတ်ပြီး ကိုယ့် အရေးကိစ္စကို ကိုယ့်ဘာသာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။” ဟု စက်တင်ဘာလအတွင်းက ရှမ်းပြည်နယ်တွင် အောင်ဆန်းစုကြည် က ပြောကြားခဲ့ပါ သည်။^{၄၀}

အလားတူ အရေးကြီးသည့်ကိစ္စမှာ NLD သည် တိုင်းရင်း သားလူမျိုးများအပေါ် အခြေခံသည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့၍ နှစ်ရှည်လများ ကြီးပမ်းခဲ့မှုများကြောင့် တိုင်းရင်းသားအပိုင်းအဝန်းအတွင်း အမည်ကောင်းများ ရရှိခဲ့ပြီး လေးစားခံခဲ့ရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကာလ ကြာရှည်စွာ ရပ်တည်နိုင်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ ၁၉၉၀ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမှ ပါတီများ၏ (၁၉၉၈ ခုနှစ် တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့်) ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားပြုကော်မတီ (CRPP) နှင့် ဒီမိုကရေစီလိုလား သူများနှင့် ပြည်ပရောက် NLD လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များနှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များကိုစည်းပေးခဲ့သည့် ထိုင်းနိုင်ငံအခြေစိုက် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားကောင်စီ (NCUB) (၁၉၉၂ ခုနှစ် တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။) တို့ဖြစ်သည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် တပ်မတော်မှ ဆယ်စုနှစ်များစွာ ကြီးစိုးအုပ်ချုပ်ခဲ့ သည့်အတွက် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင် အများအပြားအနေဖြင့် ဒီမိုကရေစီလိုလားသည့် အစိုးရ တစ်ရပ်မှသာလျှင် စစ်မှန်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များနှင့် ရေရှည် တည်တံ့နိုင်သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အခြေခံ များကို တည်ဆောက်နိုင်မည်ဟု ကာလကြာမြင့်စွာ ယုံကြည်လာခဲ့ကြသည်။ ရွေးကောက်ပွဲအပြီးတွင် တိုင်း ရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များကလည်း ယင်းအချက်ကို ထပ်မံအတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသား များ ဖက်ဒရယ်ကောင်စီ (UNFC) မဟာမိတ်အဖွဲ့ များ၏ နှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေးတွင် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ KIO ဒုတိယ-ခေါင်းဆောင် အန် ` ဘန်လ (N'Ban La) မှ “အစိုးရသစ်ကို ကျနော်တို့ရဲ့ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်နဲ့ ဆင်တူမှုရှိတဲ့ ပါတီက ဦးဆောင်မှာဖြစ်တယ်။ ” ဟု ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲများအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် ထားရန် တိုက်တွန်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။^{၄၁}

သို့သော် ပြဿနာမှာ ပြီးခဲ့သည့် သုံးနှစ်တာကာလအတွင်း လွှတ်တော်နိုင်ငံရေးနှင့် သမ္မတ သိန်းစိန်၏ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်တို့သည် ကွဲပြားသည့်လမ်းကြောင်းများဖြင့် ရှေ့ဆက်ခဲ့ပြီး လာမည့် NLD အစိုးရအနေဖြင့် ရင်ဆိုင် ရမည့် စိန်ခေါ်မှုများအနက်တခုမှာ ဘက်ပေါင်းစုံမှ လမ်း ကြောင်းတခုတည်းပေါ် ပါဝင်လာအောင် ခေါ်ဆောင်ရန်ပင် ဖြစ်ပြီး အလွန်ပင်ခက်ခဲနိုင်ပါသည်။ ဖြတ်လမ်းများလည်း မရှိချေ။ အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် NLD

ပါတီအနေဖြင့် အလှမ်းကျယ်မည် ဆိုလျှင်လည်း တပ်မတော်နှင့် အခြား ဩဇာကြီးမားသည့် လူမှုလိုင်းအုပ်စု၏ အကျိုးစီးပွားများကို လျစ်လျူရှုသကဲ့သို့ ဖြစ်လိမ့်မည်။ လမ်းဟောင်းအတိုင်း လိုက်လွန်းပြန်လျှင်လည်း အပြောင်း အလဲများအတွက် မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ပါတီကို မဲပေးခဲ့သည့် လူအမြောက်အများ၏ ထောက်ခံ အားပေးမှု ဆုံးရှုံးသွားနိုင်ပါသည်။

အထူးသဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီကာလအတွင်း ရှမ်း ပြည်နယ်နှင့် ကချင်ပြည်နယ်တို့တွင် တပ်မတော်မှ ထိုးစစ် ဆင်နေစဉ်ကာလနှင့်တပြိုင်နက်တည်း မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိတိုင်း ရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအား အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ တနိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှုကို လက်မှတ်ထိုးရန် တပ်မတော်အရာရှိများက ထောက်ခံ အားပေးခဲ့မှုများသည် ဟန်ဆောင် မကောင်းလှသည့် “သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ရေး” မူဝါဒဖြစ်သည်ဟု အများက ဝေဖန် ပြောဆိုခဲ့သည်။^{၄၂} တုံ့ပြန်မှု အနေဖြင့် အောက်တိုဘာလ ၅ ရက်နေ့ နေပြည်တော်တွင် တနိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး လက်မှတ်ရေးထိုးရာ အဖွဲ့ပေါင်း ၁၈ ဖွဲ့အနက် ၈ ဖွဲ့က သာလျှင် လက်မှတ်ထိုးခဲ့ပါသည်။^{၄၃}

NLD ကလည်း လေ့လာသူအဖြစ် လက်မှတ်ထိုးရန် ဖိတ်ခေါ်မှုကို ငြင်းပယ်ခဲ့ပါသည်။

တနိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက် (NCA) ကို ထောက်ခံသူများက ပြီးပြည့်စုံမှုမရှိသော်လည်း ယခင် စစ်ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦး ဖြစ်သည့် သမ္မတ သိန်းစိန် အစိုးရဖြစ်နေဆဲကာလ အတွင်း NCA ကို လက်မှတ်ထိုး ခြင်းသည် အနာဂတ်အပြောင်းအလဲအတွက် ပိုကောင်း သည့် ပလက်ဖောင်း တစ်ခုပင်ဖြစ်သည် ဟု ပြောဆိုကြပါ သည်။ သိသာထင်ရှားသည့် အသိအမှတ်ပြုမှုမှာ ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် သက်တမ်း ကုန်ဆုံးခါနီး လွှတ်တော်ကလည်း NCA သဘောတူစာချုပ်ကို အသိအမှတ်ပြု ပေးခဲ့ပြီး အနာဂတ်တွင် လွှတ်တော် ဖြစ်စဉ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်တို့ လမ်း ကြောင်းတခုတည်းပေါ် ရောက်ရှိလာစေ ရန် အခြေအနေတခုကို ဖန်တီးပေး လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဝေဖန်သူများကမူ ဤကဲ့သို့သော ပြီးပြည့်စုံမှုမရှိသည့် အဆင့်သည် NLD အတွက် အလွန်ပင် အထောက်အကူ မဖြစ်စေသော အမွေတစ်ခုကို ထားရစ်ခဲ့သည်ဟုလည်း ထောက်ပြပြောဆိုခဲ့ကြပါသည်။

သေချာသည့်အချက်မှာ နယ်စပ်ဒေသအများအပြားတွင် မတည်ငြိမ်မှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ် လျှက်ရှိသည်။ အချို့နေရာများတွင် တပ်မတော်၏ထိုးစစ်ဆင်မှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေပြီး လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း အများအပြားလည်း စစ်မက်ပဋိပက္ခ၏ဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီး ယိုယွင်းမှုများဖြစ်နေရကာ အရပ်သား ၈၀၀,၀၀၀ ကျော်မှ အိုးအိမ်များ စွန့်ခွာ

နိုင်ငံအတွင်းရှိ မည်သည့် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့ပါတီတစ်ခု ကမူ ဤကဲ့သို့သောအပြောင်းအလဲ ကာလအတွင်း နောက်ချန်မကျန် ခဲ့လိုကြပါ။ NLD ၏အသစ်စတင်မှုကို အားလုံးထောက်ခံကြသည်။

နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် အနာဂတ်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများတွင် လွှတ်တော်ရှိ ဗမာအများစု ပါတီကြီးစိုးမှုနှင့် နယ်မြေတွင်း အားကြီးလှသည့် တပ်မတော်တို့ နှစ်ခုအတူတကွပေါင်း၍ အင်အားကြီးလှသည့် “ညီညွတ်သော ဗမာအင်အားစု”ကို ကိုယ်စားပြုမည်ကို စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ ရှိနေကြသည်။

ထွက်ပြေးနေကြရပါသည်။^{၅၂} ကာလ ကြာမြင့်စွာ တည်ရှိလာခဲ့သည့် KIO၊ UWSA နှင့် SSA-N ကဲ့သို့သော အုပ်စုများအနေဖြင့် NCA ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမရှိသေးခြင်း၊ မေးခွန်းထုတ်စရာ များစွာရှိနေသည့် စီးပွားရေးနှင့် သဘာဝသယံဇာတ စီမံကိန်းများ၊ ကျောက်စိမ်းသတ္တုတွင်းများမှ ခေတ္တရပ်နား ထားသည့် မြစ်ဆုံစီမံကိန်းတို့သည် ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံတကာ အငြင်းပွားစရာ အကြောင်းအရာများအဖြစ် ဆက်လက်ရှိနေခြင်းနှင့်^{၅၃} ဆယ်စုနှစ်များစွာ အတွင်း ဒီမိုကရေစီအတွက် အလွန်အရေးကြီးသည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုတွင် ပြည်သူအများ၏ ထောက်ခံမှုကို ရရှိထားသည့် အစိုးရသစ်သည် မကြာမီ အာဏာရရှိ လာတော့မည်ဆိုသည့်အချက်တို့ဖြစ်သည်။^{၅၄}

လိုအပ်ချက်များ၊ အကန့်အသတ်အမြောက်အများနှင့် အောင်မြင်သော လမ်းများသို့ ရှေ့ဆက်ဦးတည်နိုင်ရန် မှာ အလွန်ခက်ခဲသည့်လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်လာသည်။ အောင်ဆန်းစုကြည် နှင့် NLD တို့အနေဖြင့် လက်ရှိ NCA လုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်းဆက်သွားပြီး အဖွဲ့များအားလုံး ပါဝင် လာအောင် ဖိတ်ခေါ်မည်ဆိုပါက လူကြိုက်များနိုင်သည့် စတင်မှုတစ်ခုဖြစ်နိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံရှိ မည်သည့် တိုင်းရင်း သားအဖွဲ့၊ ပါတီတစ်ခုကမှ ဤကဲ့သို့သော အပြောင်းအလဲ ကာလအတွင်း နောက်ချန် မကျန်ခဲ့လိုကြပါ။ NLD ၏ အသစ်စတင်မှုကို အားလုံးကထောက်ခံကြသည်။^{၅၅} သို့သော် အောင်ဆန်းစုကြည်၊ ကာကွယ် ရေး ဦးစီးချုပ်နှင့် အစိုးရခေါင်းဆောင် ပိုင်းတို့အကြား တွေ့ဆုံမှုများရှိခဲ့ပြီး ဖြစ် သော်လည်း NLD အနေဖြင့် မည်မျှ လောက် လက်ရှိ NCA လုပ်ငန်းစဉ်ကို လိုက်နာလုပ်ဆောင်လိုသည်ဆိုသည့် အချက်နှင့် တပ်မတော်အရာရှိများမှ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိနေ ကျဖြစ်သည့် ကိစ္စ ရပ်များတွင် NLD အနေဖြင့် ငြိမ်းချမ်း ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ကတိအတိုင်း လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော် နိုင်ပါမည်လားဆိုသည့် အချက်တို့မှာ မေးခွန်းထုတ်စရာအဖြစ် ကျန်နေပါ သေးသည်။ “NLD အနေနဲ့ တကယ် နိုင်ငံရေး အာဏာရမယ်ဆိုရင်တော့ မျှော်လင့်နိုင်ပါတယ်။” ဟု NCA လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) ၏ မဟာမိတ်ဆက်ဆံရေး ခေါင်းဆောင် ဒေးဗစ် သာကဘောက ပြောကြားခဲ့သည်။ သို့သော် တပ်မတော်၏ တုံ့ပြန်မှုမှာ ယခု အချိန်ထိ “ခန့်မှန်းရခက် နေဆဲ” ဟု သတိထား ပြောကြားခဲ့ပါသည်။^{၅၆}

တချိန်တည်းမှာပင် NLD ဦးဆောင်မည့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ် ငန်းစဉ်အပေါ် စိုးရိမ်ပူပန်မှုရှိနေသည်မှာ တပ်မတော် အရာရှိများသာလျှင် မဟုတ်ချေ။ တိုင်းရင်းသား ပါတီများ အကြားတွင်လည်း အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် NLD တို့သည် ဗမာ မဟုတ်သူများ၏ နှစ်နာချက်များနှင့် လက်ရှိအချိန် အထိ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ အသေးစိတ်များကို အမှန်တကယ် နားလည်နိုင်မည် မဟုတ်ဟု ပူပန်စိုးရိမ်မှုများလည်း ရှိကြပါသည်။^{၅၇} “ကျနော်တော့ တိုင်းပြည်ကို ချောချောမွေ့မွေ့ အုပ်ချုပ်သွား နိုင်မယ်လို့မထင်ဘူး” ဟု အသက် ၉၄ နှစ်ရှိပြီဖြစ်သော မွန် တိုင်းရင်းသားပါတီ (MNPF)

၏ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း နိုင်ငွေသိန်း က တပ်မတော်၏ နိုင်ငံရေးနှင့် လုံခြုံရေး ဆိုင်ရာ အခန်း ကဏ္ဍများနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေမှ အတားအဆီးများကို ထောက်ပြပြောကြား ခဲ့ပါသည်။^{၅၈}

ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အတွက် လာမည့် အနာဂတ် ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများတွင် လွှတ်တော်ရှိ ဗမာအများစု ပါတီ ကြီးစိုးမှုနှင့် နယ် မြေတွင်း အားကြီးလှ သည့် တပ်မတော်တို့ နှစ်ခု အတူတကွ ပေါင်း၍ အင်အားကြီးလှသည့် “ညီညွတ်သော ဗမာအင်အားစု” ကို ကိုယ်စားပြုမည်ကို စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ ရှိနေကြသည်။ အကယ်၍ NLD၊ တပ်မတော်နှင့် တာဝန် ပြီးဆုံးတော့ မည့် ပြည်ခိုင်ဖြိုး ပါတီတို့ နိုင်ငံရေးအရ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီ ခဲ့လျှင် ၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးရရှိ ပြီးသည့်ကာလမှစ၍ နိုင်ငံရှိ အဓိကဗမာအများစုမှ အာဏာရှိသူများအားလုံး အတူတကွ လုပ်ကိုင် ဆောင် ရွက်ကြရန် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် သဘောတူ ကြခြင်းဖြစ်သည်ကို အမှတ်အသားပြုရမည်ဖြစ်သည်။ အခြား နိုင်ငံရေးကာလများ အားလုံးတွင် ပဋိပက္ခနှင့် အကွဲအပြားများ တိုင်းရင်းသားနယ်စပ်ဒေသများ အထိ ရောက်ရှိ ပြန့်နှံ့ခဲ့သည့်အတွက် တိုင်းရင်းသား ပါတီများ အနေဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် မည်သည့်ဘက်နှင့် အလုပ်လုပ်ရမည်ကို သိရှိရန် အလွန်ပင် ခက်ခဲခဲ့ပါသည်။^{၅၉}

ထို့ကြောင့် သီအိုရီအနေဖြင့် လာမည့်လွှတ်တော်သည် ပါတီအားလုံးနှင့် လူအားလုံးကို အတူတကွ ပေါင်းစည်းပေး နိုင်မည့် ကာလကြာမြင့်စွာ စောင့်ဆိုင်းခဲ့ရသည့် အခွင့် အလမ်းကို ဖန်တီးပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဆန္ဒပြ ရာတွင် အောင်ဆန်းစုကြည်ကြွေးကြော်ခဲ့သည့် “လွတ် လပ်ရေး အတွက် ဒုတိယအကြိမ် ကြိုးပမ်းချက်” ကို ဖြည့် ဆည်းပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ မဲဆွယ်စည်းရုံးသည့်ကာလ တလျှောက် အကြိမ်ကြိမ်ကြွေးကြော်ခဲ့သည့် “ဒုတိယ ပင်လုံ” အတွက် ကတိပြုခဲ့မှုကလည်း ၁၉၄၇ ခုနှစ် ညီလာခံ၏ ပြည်ထောင်စုအသစ်အတွက် သဘောတူ ထားသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ညီညွတ်မှု အခြေခံများကို ပုံတင်ထပ်စေခဲ့ပါသည်။^{၆၀} ဤ သဘောတူညီချက်တွင် ပါဝင်ခဲ့ခြင်းမရှိသည့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများနှင့် ထိုသဘောတူညီချက်၏ အကျိုးရလဒ်များ ကို ခံစားခွင့်မရှိခဲ့သည့် တိုင်းရင်းသားများအတွက် သဘော တူညီချက်များက အဓိပ္ပါယ်မရှိသည့် အချက်များ ဖြစ်နေ သော်လည်း မြန်မာ့နိုင်ငံရေးတွင် ပင်လုံသည် သမိုင်း ဝင်သည့် အမှတ်အသား တစ်ခုအဖြစ်ရှိနေခဲ့သေးသည်။

NLD အနေဖြင့် အမျိုးသား နိုင်ငံရေးဖွဲ့စည်းပုံများကို အမှန် တကယ်ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများမလုပ်နိုင်ခဲ့လျှင် ၁၉၅၀ ခုနှစ်များအတွင်း ပါလီမန်ခေတ်ရှိ အဆပလအစိုးရများ၏ လမ်းစဉ်ကို လိုက်သွားနိုင်ပြီး မြို့တော်တွင်သာ ပါတီနိုင်ငံ ရေးကို အာရုံစိုက်နေပြီး ပဋိပက္ခများကို အဆုံးမသတ်နိုင်ဘဲ လူနည်းစုလူမျိုးများမှာ

အချို့တိုင်းရင်းသားအရေး လေ့လာသူများ က ငြိမ်းချမ်းရေး သာမရခဲ့လျှင် “စနစ်နှစ်ခုနှင့် လူမှု အသိုင်းအဝိုင်းနှစ်ခု” ဖြစ်သွားနိုင် ခြင်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံ တွင် ဒိုင်အာရီစနစ်သစ် တစ်ခုသို့ ပြန် သွားနိုင်သည့် အလားအလာ ရှိ နေကြောင်း သတိပေးထားသည်။

ဆက်လက်ပြီး ဘေးဖယ်ခံနေရ သည့် အခြေအနေမျိုးတွင် ရှိနေလိမ့်မည်။ နောက်ဆုံး တွင် အဆုံးသတ်အနေဖြင့် တပ်မတော်မှ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ပထမအကြိမ်နှင့် ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် နောက်ထပ် အာဏာ သိမ်းခဲ့ခြင်းဖြင့် အဆုံးသပ်ခဲ့ရသည်။ အချို့တိုင်းရင်းသား အရေး လေ့လာသူများက ငြိမ်းချမ်းရေးသာမရခဲ့လျှင် ပမာ အများစုနေထိုင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင် ဒီမို ကရေစီစနစ် ကျင့်သုံးပြီး တိုင်းရင်းသားများနေထိုင်ရာ နယ်စပ်ဒေသများတွင် တပ်မတော်မှ ဆက်လက် ကြီးစိုး နေပြီး ပဋိပက္ခများဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသည့် "စနစ်ပြိုင် လူမှု အသိုင်းအဝိုင်း" နှစ်ခု သို့မဟုတ် နိုင်ငံတွင် ဒိုင်အာဆီ စနစ်သစ်တစ်ခုသို့ ပြန်သွားနိုင်သည့် အလားအလာ ရှိနေ ကြောင်း သတိပေးထားသည်။^{၆၀}

လက်ရှိအချိန်တွင် အနာဂတ်အတွက် ပုပန်မှုများကို ဖော်ပြ နေကြခြင်းသာလျှင်ဖြစ်ပါသည်။ အကြီးမားဆုံးမျှော်လင့် ချက် များ မှာ NLD၊ တပ်မတော်၊ ပြည်ခိုင်ဖြိုးနှင့် အခြား ပါတီခေါင်းဆောင်များအားလုံးအကြား နိုင်ငံအတွက် ငြိမ်းချမ်းရေး နှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများ ရရှိနိုင်ရန် ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းဖြင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရရှိထားသည့် အစိုးရ ခေတ်သစ်တစ်ခုကို တည်ဆောက်ရန် သဘော တူညီမှုရယူနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လတ်တလောတွင် NCA အဝန်းအဝိုင်း၏ ပြင်ပမှ ဂရုစိုက်မိမည်မဟုတ်လှသည့် မတ်လနှောင်းပိုင်းတွင် အာဏာလွှဲပြောင်းယူမည့် အစိုးရသစ်တစ်ခု နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ လစ်ဟာမှုများ ရှိနေသည့် လက်ရှိအချိန်တွင်ပင် အောက်တိုဘာလက လက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့သည့် NCA ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင် အထည်ဖော်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းမှုများကို ဆက်လက်လုပ် ဆောင်နေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေး ပွဲဆိုင်ရာ ညီလာခံတစ်ခုကို ဇန်နဝါရီလလယ်တွင် ကျင်းပရန် အဆို ပြုထားသော်လည်း လာမည့် NLD အစိုးရနှင့် အခြား သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် မည်သို့ ထင်မြင် ယူဆကြမည်ကို စောင့်ကြည့်ကြရအုံးမည်ဖြစ် သည်။ NLD ၏ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအောင်မြင်မှုမှာ အလွန်ပင် သိသာထင်ရှားလှပါသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံရေး အနာဂတ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး မည်သည့်အရာကမှ သေချာပြီး တိကျစွာ ပြောဆိုနိုင်ခြင်းမရှိလှပါ။

နိဂုံးချုပ်

၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲများနှင့် အောင်ဆန်းစုကြည်၏ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) အောင်ပွဲသည် မြန်မာ့သမိုင်းတွင် မှတ်တမ်းတင်ရမည့်ကာလတစ်ခုပင် ဖြစ် သည်။ တက်လာမည့် အစိုးရသည် အားကောင်းလှသည့် လူထုထောက်ခံမှု ရရှိထားသကဲ့သို့ ဖြည့်ဆည်းပေးရမည့် မျှော်လင့်ချက်များမှာလည်း အလွန်ပင်ကြီးမားလှပါသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးကာလမှစ၍ ဆယ် ဝုနှစ်များစွာ အစိုးရအဆက်ဆက်နှင့် တိုင်းပြည်ကို အနှောင့်အယှက်ပေးနေခဲ့သည့် ပြဿနာများအားလုံးကို လည်း အမွေအဖြစ် လက်ခံရပါလိမ့်အံ့မည်။ တိုင်းရင်း သားလူမျိုးများအကြား အကွဲအပြားနှင့် ပဋိပက္ခအမွေ သည် ယင်းတို့အနက် ပထမဆုံးလက်ခံရမည့်အရာများ ဖြစ်ပါ လိမ့်မည်။

NLD ၏ ၂၀၁၅ ခုနှစ် လူထုထောက်ခံမှုရရှိခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကောက်ချက်မျိုးစုံ ဆွဲယူနိုင်ပါသည်။ သို့ သော် မြန်မာနိုင်ငံ၏ပဋိပက္ခနှင့် အစိုးရ၏ ပျက်ကွက် ကျရှုံးမှု သမိုင်းအစဉ်အလာအရ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသား ဒေသများ အပါအဝင် နိုင်ငံတဝှမ်းလုံးရှိ မဲဆန္ဒရှင်များက NLD ကိုမဲထည့်ခဲ့ခြင်းကြောင့် အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် NLD တို့အနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားအားလုံး၏ ရှုထောင့်အမြင်များ နှင့် မကျေနပ်ချက်များကို အောင်မြင်စွာကိုယ်စားပြုနိုင် မည်ဟု ထင်မြင်မည်ဆိုလျှင် မှားပေလိမ့်မည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် မဲများသည် မျှော်လင့်ချက်နှင့် အပြောင်းအလဲအတွက် ဖြစ်သော်လည်း လူများစွာအတွက် အထူးသဖြင့် နယ်စပ် ဒေသရှိ လူများအတွက် ဆယ်စုနှစ်များစွာ အစိုးရ တွင် လွှမ်းမိုးကြီးစိုးထားသည့် စစ်တပ် အရာရှိများကို ဆန့်ကျင် တော်လှန်လိုသည့် မဲတစ်မဲ ပို၍ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ NLD ၏ အောင်ပွဲနှင့်အတူ လူမျိုးစုအသွင် နိုင်ငံရေးနှင့် တိုင်းရင်း သားလူမျိုးစုတို့ကို နိုင်ငံရေးတွင်ထည့်သွင်းခြင်းတို့ ပျောက်ပျက်သွားမည်မဟုတ်ဘဲ တနိုင်ငံလုံး အတိုင်း အတာဖြင့် အပြောင်းအလဲ လိုချင်သည့်အတွက်သာ ယင်းတို့ကို ကျော်လွှားပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အကယ်၍ စစ်မှန်သည့် အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး ကို ဖြစ်ထွန်းစေလိုလျှင် အောင်ဆန်းစုကြည်အနေဖြင့် ယခင်သူ့ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည့် စစ်ဗိုလ်ချုပ် ဟောင်းများကိုသာမက ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်မရခဲ့ သည့် တိုင်းရင်းသားပါတီများ အပါအဝင် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများနှင့်လည်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပဋိပက္ခဖြေရှင်းခြင်းနှင့် လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက်ပိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်းတလျှောက်တွင် ပထမဦးဆုံး အနေနှင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ အားလုံး အမှန် တကယ်ပါဝင်သည့် တနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အပစ်အခတ် ရပ်စဲ ရေး သဘောတူညီချက်ကို နိဂုံးချုပ်ခြင်းစသည့် စိန်ခေါ်မှု များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရပေလိမ့်မည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ရန် အနာဂတ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မတူကွဲပြားသည့် တိုင်းရင်း သားလူမျိုးများအားလုံး၏ နိုင်ငံရေးအရ ကိုယ်စား ပြုမှုများ ကို အာမခံပေးနိုင်သည့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းများကို ပြုလုပ်ရပါမည်။

လွန်စွာကြီးမားသော စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဘက်ပေါင်းစုံမှ အတိတ်မှအဖြစ်အပျက်များကဲ့သို့ မိမိ၏ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက်သာကြည့်၍ လုပ်ဆောင်ခြင်းမျိုး အစား အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါက ဒီမိုကရေစီ သို့အသွင်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် တနိုင်ငံလုံး ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိနိုင်သည့်ရတောင့်ရခဲအခွင့်အလမ်းကောင်းတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးမခံသင့်သည့် အခွင့်အလမ်းဖြစ်ပေသည်။

ရည်ညွှန်းမှတ်စုများ

၁ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပသည့် နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့ သို့မဟုတ် နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် မဲဆွယ်စည်းရုံးခွင့်မပြုပါ။

၂ Marie Lall et al ၏ "Myanmar ethnic parties and the 2015 elections" တွင်ကြည့်ပါ။ International Management Group၊ ရန်ကုန် ၂၀၁၅

၃ European Union Election Observation Mission ၏ "ကနဦး သဘောထားထုတ်ပြန်ချက် (Preliminary Statement)" ကိုကြည့်ပါ။ ရန်ကုန်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၀ ရက် ၂၀၁၅

၄ ယင်းမှာ ယခင် ဒီမိုကရက်တစ်တပ်မတော်သစ် - ကချင်နယ်ခြားစောင့် တပ် အမှတ် ၁၀၀၁ - ၁၀၀၃ ဖြစ်သည်။ Carter Center Election Observation Mission ၏ "Preliminary Statement" ရန်ကုန်၊ နိုဝင်ဘာ ၁၀ ရက် ၂၀၁၅ နှင့် "Parties silent on Pao militia election threats", မြန်မာ့တိုင်းမ်စ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက် ၂၀၁၅ တွင်လည်း ရှိပါ။

၅ Transnational Institute ၏ "Ethnic Politics and the 2015 Elections in Myanmar" တွင်ကြည့်ပါ။ TNI မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ မူဝါဒ ရှင်းလင်းချက် အမှတ် ၁၆၊ စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၅၊ စာမျက်နှာ ၈-၉

၆ ဤဖြစ်ရပ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး သိရှိသော ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့ လာသူကို TNI မှမေးမြန်းခဲ့သည်။

၇ "သူပုန်များက မြန်မာနိုင်ငံရှမ်းပြည်နယ်တွင် တိုက်ပွဲများကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲအတွက် မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုများရပ်တန့်ရန် နိုင်ငံရေးပါတီ များအား သတိပေးပြောကြား" လွတ်လပ်သည့်အာရှအသံ၊ စက်တင်ဘာလ ၁၇ ရက် ၂၀၁၅

၈ "ရှမ်းတိုက်ပွဲများ အားပျော့သွားမည့်အလားအလာမတွေ့ရ" ဒီမိုကရက် တစ်မြန်မာ့အသံ၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ရက် ၂၀၁၅ "ရှမ်းပြည်တပ်မတော် - မြောက်ပိုင်းကို လေကြောင်းမှ ဗဟုတပ်မတော်တိုက်ခိုက်" ရှမ်းသံတော် ဆင့်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့ ၂၀၁၅၊ TNI မှ SSA-North ကိုယ်စား လှယ်နှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊ နိုဝင်ဘာလ ၆ ရက်၊ ၂၀၁၅

၉ UNOCHA မြေပုံကို ကြည့်ပါ။ "မြန်မာ၊ ရှမ်းပြည်နယ်အလယ်ပိုင်း နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးနေရမှုအခြေအနေ (၃ နိုဝင်ဘာ ၂၀၁၅)" <https://shar.es/15vMbW> တွင်ရနိုင်ပါသည်။ ရှမ်းရပ်ရွာအခြေပြု လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကြေညာချက် "နေပြည်တော်မှ ရှမ်းပြည်နယ် အလယ်ပိုင်းတွင် တိုက်ခိုက်မှုများကို ချက်ခြင်းရပ်ပေးပြီး ရပ်ရွာဒေသခံ များကို နေရပ်ပြန်ခွင့်ပြုရမည်။" နိုဝင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့၊ ၂၀၁၅ "Little aid, no contact: Shan State's IDP crisis" Shan Herald Agency for News နိုဝင်ဘာ ၁၈ ရက် ၂၀၁၅

၁၀ TNI မှ SSA-North ကိုယ်စား လှယ်နှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။ နိုဝင်ဘာလ ၆ ရက်၊ ၂၀၁၅

၁၁ အထက်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့်အတိုင်း

၁၂ TNI မှ SSA-South ကိုယ်စားလှယ်နှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။ စက်တင်ဘာလ ၂၉ ရက်၊ ၂၀၁၅

၁၃ Lawi Weng ၏ "As conflict abates, Shan State rebels weigh Naypyidaw dialogue", ဧရာဝတီ၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက်၊ ၂၀၁၅

၁၄ UWSA ကဲ့သို့ပင် SSA-North သည်လည်း ၁၉၈၉ ခုနှစ်ကတည်းက ယခင်စစ်အစိုးရနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ်ရှိခဲ့သည်။

၁၅ ကိုးကန့်ပဋိပက္ခနှင့်ပတ်သက်ပြီး အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို TNI ၏ "Military Confrontation or Political Dialogue: Consequences of the Kokang Crisis for Peace and Democracy in Myanmar" TNI ၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ မူဝါဒရှင်းလင်းချက် အမှတ် ၁၅ ဇူလိုင်လ ၂၀၁၅ တွင် ကြည့်ပါ။

၁၆ Global New Light of Myanmar ၏ "Rebel group launches attacks at Laukkai" နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက် ၂၀၁၅

၁၇ "Villagers stranded in conflict zone as fighting flares once more in Kachin State" Myanmar Times စက်တင်ဘာလ ၂၈ ၂၀၁၅

၁၈ ငြိမ်းငြိမ်းနှင့် နန်းလွင်နှင့်ပွင့် "ကချင်ပြည်နယ်တွင် ဗမာစစ်တပ် ဆက်တိုက်ခိုက်" ဧရာဝတီ၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ၂၀၁၅

၁၉ TNI နှင့် KIO ကိုယ်စားလှယ်တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်။ ဒီဇင်ဘာလ ၂ ၂၀၁၅

၂၀ မြို့နယ်တစ်ခုအတွက် မဲဆန္ဒနယ်သုံးမျိုးရှိသည်။ တစ်ခုမှ ပြည်သူ့ လွှတ်တော်နှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များအတွက် နှစ်ဦး ဖြစ်သည်။ UWSA မှ အပြည့်အဝထိန်းချုပ်ထားသည့် ၀ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ် ခွင့်ရတိုင်းရှိ မြို့နယ်လေးခုဖြစ်သည့် (ပန်ဆန်း၊ မိုင်းမော၊ နမ့်ဖန်နှင့် ပန်ဝါ) နှင့် (NDAA) ထိန်းချုပ်သည့် မိုင်းလား၊ မြို့နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်တပ်မတော် - မြောက်ပိုင်းနှင့် မကြာသေးမီက တိုက် ပွဲဖြစ်ခဲ့သည့်နေရာများဖြစ်သည့် ကျေးသီးနှင့် မိုင်းရှူးနှစ်မြို့နယ်တို့တွင် ရွေးကောက်ပွဲမကျင်းပခဲ့ချေ။

၂၁ ရွေးကောက်ပွဲမကျင်းပရသည့်အကြောင်းရင်းအသေးစိတ်ကို ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ကြော်ငြာစာအမှတ် ၆၁ - ၆၅ နှင့် ၆၇/၂၀၁၅၊ အောက်တိုဘာလ ၁၂ ရက်နေ့နှင့် ၂၇ ရက်နေ့ ၂၀၁၅

၂၂ ထိခိုက်သည့်ဒေသများကို သန်းခေါင်စာရင်းအချက်အလက်များ အပေါ်အခြေခံ၍ TNI အကြမ်းဖျင်းခန့်မှန်းချက်

၂၃ International Crisis Group ၏ "Myanmar's electoral landscape", ဧပြီလ ၂၈ ရက် ၂၀၁၅

၂၄ Shwe Yee Saw Myint "Ethnic parties fear voting cancellation" Myanmar Times ဇွန်လ ၁၀ ရက် 10 June 2015.

၂၅ Thomas Kean "SNLD claims commission was misled on security" Myanmar Times အောက်တိုဘာ ၂၉ ၂၀၁၅

၂၆ "Burma 2015: Ballot denied; Disenfranchised voters in Kyau Inn Seik Gyi township, Karen State", Human Rights Foundation of Monland, ဒီဇင်ဘာ ၁ ရက် ၂၀၁၅၊ Wa Lone, "Ethnic Mon left off electoral rolls", Myanmar Times, ၂၀၁၅ စက်တင်ဘာ ၂၁ ရက်

၂၇ ICG, "The Dark Side of Transition: Violence Against Muslims in Myanmar", Asia Report No.251, အောက်တိုဘာ ၁ ရက် ၂၀၁၃ တွင် ကြည့်ပါ။ ICG, "Myanmar: The Politics of Rakhine State", Asia Report No.261, အောက်တိုဘာ ၂၂၊ ၂၀၁၄၊ TNI ၏ "Ethnicity without Meaning, Data without Context: The 2014 Census, Identity and Citizenship in Burma/Myanmar", Transnational Institute (TNI)-Burma Centrum Nederland (BCN), မြန်မာ့မူဝါဒရှင်းလင်းချက် အမှတ် ၁၃ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၁၄

၂၈ TNI ၏ "Ethnic Politics and the 2015 Elections in Myanmar"

၂၉ Austin Ramzy, "After Myanmar Election, Few Signs of a Better Life for Muslims", New York Times နိုဝင်ဘာလ ၁၈ ရက် ၂၀၁၅

၃၀ NLD ကိုယ်စားလှယ်လောင်းက မာန်အောင် - ၂ တွင် ၄၀%ဖြင့် အနိုင်ရပြီး USDP မှ ၃၃ %ဖြင့် ဒုတိယရရှိကာ ဒေါက်တာအေးမောင်က ၂၃%ဖြင့် တတိယရရှိခဲ့သည်။

၃၁ ၂၀၁၄ လူဦးရေနှင့်အိမ်ထောင်စုစာရင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေစုစုပေါင်း ၅၁.၅ သန်း၏ ၀.၁ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။

၃၂ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများမှာ မှန်ကန်သည့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ မဟုတ်ဟု အစောပိုင်းတွင်ငြင်းပယ်ခဲ့ပြီး အကြိမ်ကြိမ် အသနားခံ လျှောက် ထားခဲ့ပြီးနောက် ဤအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က အတည်ပြုခဲ့သည်။ TNI မှ အသနားခံလျှောက်ထားမှုများကို ကြားနာ ခဲ့သည့် ရွေးကောက်ပွဲလေ့လာစောင့်ကြည့်သူကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည်။ ရန်ကုန် အောက်တိုဘာ ၂၀၁၅

၃၃ အသေးစိတ်အချက်အလက်များအတွက် TNI ၏ "Ethnic politics and the 2015 elections" တွင်ကြည့်ပါ။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကောက်ယူခဲ့သည့် ၂၀၁၄ သန်းခေါင်စာရင်းမှာ နိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာ ထိရလွယ်မှုများကြောင့် မထုတ်ပြန်ရသေးချေ။ တရားဝင်တိုင်းရင်း

သားအရေအတွက် “၁၃၅”မျိုးခြားခြားနှင့်ပတ်သက်ပြီး တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်လျှောက်ရှိနေပါသည်။ ယင်းသတင်းအချက်အလက်များကို ကောက်ခံရာတွင် ပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် ဖြစ်နေသဖြင့် “တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု”နေရာအတွက် သတ်မှတ်ရာတွင် အသုံးပြု၍ မရနိုင်ဖြစ်နေပါသည်။

၃၅ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အပိုင်း ၂၇၆ (ဃ) အရ ဤနေရာများတွင် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေး လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဦးဆောင်အဖွဲ့မှ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသည့် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ တပ်မတော်သားခန့်ထားသူများနှင့်ယင်းအုပ်စု နှစ်စုမှ ခန့်ထားသည့်အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ စုစုပေါင်း အနည်းဆုံး ၁၀ ဦးပါရှိပြီး ယင်းတို့စုစုပေါင်း၏ လေးပုံတစ်ပုံမှာ တပ်မတော်မှခန့်ထားသူများ ဖြစ်ရပါမည်။)

၃၆ ရခိုင်မျိုးချစ်ပါတီ၊ ဇူလိုင်လ ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတွင် နောက်ဆုံး မှတ်ပုံတင်ခဲ့သည့် ပါတီများအနက် တစ်ခုဖြစ်သော စစ်တွေ အခြေစိုက်ပါတီငယ်တစ်ခုဖြစ်သည်။

၃၇ ကရင်အမျိုးသားပါတီ

၃၈ ချင်းဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီ

၃၉ TNI ၏ “Ethnic Politics and the 2015 Elections in Myanmar”, စာ. ၉၊ အသေးစိတ်အချက်အလက်များအတွက် Kim Jolliffe ၏ “Ethnic armed conflict and territorial administration in Myanmar”, The Asia Foundation ၂၀၁၅ ဇူလိုင်လ

၄၀ TNI ၏ “Military Confrontation or Political Dialogue: Consequences of the Kokang Crisis”

၄၁ Martin Smith, *Burma: Insurgency and the Politics of Ethnicity* (London: Zed Books, 2nd edition, 1999) စာ ၇၇ - ၈၇ ကို ကြည့်ပါ။

၄၂ Lun Min Mang နှင့် Shwe Yee Saw Myint, “NLD leader lays down the law to incoming reps”, Myanmar Times နိုဝင်ဘာ ၃၀ ၂၀၁၅

၄၃ NLDရရှိသည့်မဲအရေအတွက်မှာ ၅၇.၃ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပြီး USDPက ၂၈.၃ ရာခိုင်နှုန်းရရှိပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ မဲရရှိမှုသတင်း အချက်အလက်များအပေါ် TNI၏ လေ့လာသုံးသပ်ချက်။ ၁၉၉၀ခုနှစ်က လည်း အလားတူ အကျိုးသက်ရောက်မှုမျိုးဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ NLDက စုစုပေါင်း ၄၂၅နေရာမှ ၃၉၂နေရာအတွက်အနိုင်ရခဲ့ပြီး ၅၉.၈၇ ရာခိုင်နှုန်း အနိုင်ရခဲ့ကာ စစ်တပ်လိုလားသည့် တစ်ညပါတီက ၁၀နေရာဖြင့် ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းရရှိခဲ့သည်။

၄၄ ANP က အမျိုးသားအဆင့်လွှတ်တော်၏ ၂.၂ ရာခိုင်နှုန်းကို ရရှိခဲ့ပြီး ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသည့်နေရာ၏ ၄.၅ ရာခိုင်နှုန်းကို ရရှိခဲ့သည်။ SNLD က မဲအရေအတွက် ၁.၆ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် နေရာစုစုပေါင်း၏ ၃.၁ ရာခိုင်နှုန်းကို ရရှိခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ မဲရရှိမှုသတင်း အချက်အလက်များအပေါ် TNI၏ လေ့လာသုံးသပ်ချက်။

၄၅ ကရင်၊အိန္ဒိယ၊ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ၊ ဥရောပနှင့် အမျိုးမျိုးသော အကျိုးစီးပွား အုပ်စုများ၊ ကရင်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သီးသန့်ဖယ်ထားသည့်နေရာများကို လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် တခဏတာမျှအထိ ဆက်လက်ထားရှိပေးခဲ့သည်။

၄၆ ကိုလိုနီခေတ်အတွင်း ကရင်“လူမျိုးစုနေရာများ”ရရှိဖူးသည့် အတွေ့အကြုံ။ Ardeth Maung Thawngmung ၏ *The Karen Revolution in Burma* (East-West Center, 2008) စာ ၃-၆ Robert Taylor ၏ “Refighting Old Battles, Compounding Misconceptions: The Politics of Ethnicity in Myanmar Today”, ISEAS Perspective No. 12, Singapore, March 2015

၄၇ Kyaw Phone Kyaw, “Daw Suu woos ethnic voters in Pao zone”, Myanmar Times, 7 September 2015

၄၈ Lun Min Mang နှင့် Ye Mon, “Ethnic armed groups risk losing public image”, Myanmar Times, ၂၀၁၅ ဒီဇင်ဘာ ၈ ရက်

၅၀ “Karen Leader – Want Change? Get The Military and Its ‘Cronies’ Out of Politics...”, Karen News ၂၀၁၅ နိုဝင်ဘာ ၂၇ရက်

၅၁ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးလက်မှတ်ထိုးရန် သဘောတူခဲ့သည့် အုပ်စု အရေအတွက်သည် ပြဿနာဖြစ်လာခဲ့သည်။ တပ်မတော်မှ ၁၆ဖွဲ့ကို လက်ခံခဲ့ပြီး UNFC နှင့် အခြားအင်အားစုများက ၂၁ဖွဲ့အထိ အဆိုပြုခဲ့ သည်။ အနစ်သာရအားဖြင့် ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် တိုက်ပွဲများပြင်းထန်နေခဲ့ သည့်အဖွဲ့ သုံးဖွဲ့ဖြစ်သည့် ကိုးကန့် MNDAA ၊ တအာင်းအမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်နှင့် ရခိုင်တပ်မတော်တို့အပေါ် တပ်မတော် ကပြင်းပယ်မှုကို အဓိက အငြင်းပွားနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသား မဟာမိတ်များအနေဖြင့် အခြားအဖွဲ့များအား ဘေးဖယ်ထားသည့် မည် သည့် တနိုင်ငံလုံးသဘောတူညီမှုကိုမှ သဘောတူရန် ဝန်လေးနေကြ သည်။ ဥပမာ TNI ၏ “Military Confrontation or Political Dialogue: Consequences of the Kokang Crisis”, စာ.၁၃ - ၂၀ ကိုကြည့်ပါ။

၅၂ ဥပမာ UN OCHA, “Myanmar: A Call for Humanitarian Aid: January-December 2015”, 6 February 2015; The Border Consortium (TBC), “Protection and Security Concerns in South East Burma”, November 2014. UNOCHA က ကချင်နှင့် ရှမ်းပြည် နယ်မြောက်ပိုင်းတွင် နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးနေရသူဦးရေ ၁၀၀,၀၀၀ ခန့်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ၁၄၀,၀၀၀ ခန့် (အများစုမှာ မွတ်စလင်များ) ဟု တွက်ချက်ထားကာ TBC က မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် နေရပ်စွ န့်ခွာထွက်ပြေးနေရသူပေါင်း ၄၀၀,၀၀၀ခန့်ရှိပြီး အများစုမှာ ကရင်၊ ကရင်နီ၊ မွန်နှင့်ရှမ်းလူမျိုးများဟု ဆိုပါသည်။ ယခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ - မတ်လတို့အတွက် တရပ်ပြည်နယ်စစ်တပ်လျှောက်တွင် ကိုးကန့်ဒေသမှ ထွက်ပြေးနေရသည့် နေရပ်စွန့်ခွာရသူများ ၊ ဒုက္ခသည်အရေအတွက်မှာ ၇၀,၀၀၀ခန့်ရှိပါသည်။

၅၃ ဥပမာ Global Witness, “Jade: Myanmar’s ‘Big State Secret’ ”, October 2015 ကိုကြည့်ပါ။

၅၄ အခက်အခဲနမူနာများအတွက် Sai Wansai, “Power transfer confirmed but squabbling on political dividend might have just begun”, Shan Herald Agency for News ၂၀၁၅ ဒီဇင်ဘာ ၉ ရက်တွင် ကြည့်ပါ။

၅၅ TNI, “The 2015 General Election: A New Beginning?”, TNI commentary, 4 December 2015

၅၆ “Karen Leader – Want Change? Get The Military and Its ‘Cronies’ Out of Politics...”, Karen News, 27 November 2015

၅၇ TNI နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင်ပါဝင်သည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၅

၅၈ Yen Snaing and David Hopkins, “Mon parties count their losses after NLD rout”, The Irrawaddy, 13 November 2015

၅၉ Smith, *Burma: Insurgency*, passim; TNI, “The 2015 General Election: A New Beginning?”

၆၀ Kyaw Phone Kyaw, “Daw Suu woos ethnic voters in Pao zone”

၆၁ Sai Wansai, “Aung San Suu Kyi, the President, Commander-in-Chief and war in ethnic states”, Shan Herald Agency for News, 1 December 2015

မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ မူဝါဒရှင်းလင်းချက်စာစောင်တွဲ

ISBN/ISSN: 2214-8957

၂၀၁၀ခုနှစ်မြန်မာနိုင်ငံ၊ တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးတွင် အရေးပါသော နှစ်တစ်နှစ် (Burma in 2010: A Critical Year in Ethnic Politics) မြန်မာ နိုင်ငံဆိုင်ရာမူဝါဒရှင်းလင်းချက်အမှတ်(၁)၊ ဇွန် ၂၀၁၀

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၀ခုနှစ်ရွေးကောက်ပွဲများ၊ အခွင့်အလမ်းများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ (Burma's 2010 Elections: Challenges and Opportunities) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာမူဝါဒရှင်းလင်းချက်အမှတ် ၂၊ ဇွန် ၂၀၁၀

မညီမျှသည့်ကစားကွင်း၊ မြန်မာ့ရွေးကောက်ပွဲအခင်းအကျင်း (Unlevel Playing Field: Burma's Election Landscape) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ မူဝါဒရှင်းလင်းချက်အမှတ်(၃) အောက်တိုဘာ ၂၀၁၀ ပြောင်းလဲလာသောတိုင်းရင်းသားရေးအခင်းအကျင်း၊ မြန်မာ့ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲကို ဆန်းစစ်လေ့လာချက် (A Changing Ethnic Landscape: Analysis of Burma's 2010 Polls) မြန်မာနိုင်ငံ ဆိုင်ရာမူဝါဒရှင်းလင်းချက် အမှတ်(၄)၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၀

မြန်မာနိုင်ငံ၏တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေး၊ အဖြေရှာရမည့်အချိန် (Ethnic Politics in Burma: The Time for Solutions) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာမူဝါဒရှင်းလင်းချက် အမှတ်(၅)၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၁

မြန်မာနိုင်ငံ၏အစိုးရအသစ်၊ တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်များတွင်အုပ်ချုပ် စီမံမှု နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက်အလားအလာ (Burma's New Government: Prospects for Governance and Peace in Ethnic States) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ မူဝါဒ ရှင်းလင်းချက်အမှတ် ၆၊ မေ ၂၀၁၁

ပဋိပက္ခလား၊ ငြိမ်းချမ်းရေးလား၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားဒေသ မပြု မိသက်မှုများဆိုးရွားတင်းမာလာခြင်း (Conflict or Peace? Ethnic Unrest Intensifies in Burma) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ မူဝါဒရှင်းလင်း ချက် အမှတ် ၇၊ ဇွန် ၂၀၁၁ မြန်မာ့ပဋိပက္ခစက်ဝန်းအဆုံးသတ်ခြင်းလား၊ တိုင်းရင်းသား ငြိမ်းချမ်းရေး အတွက် အလားအလာများ မြန်မာ နိုင်ငံဆိုင်ရာ မူဝါဒရှင်းလင်းချက် အမှတ် ၈၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၂

လမ်းဆုံလမ်းခွဲပေါ်က မြန်မာပြည်၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအရှိန်အဟုတ်ကို ထိန်းသိမ်းထားခြင်း (Burma at the Crossroads: Maintaining the Momentum for Reform) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ မူဝါဒရှင်းလင်းချက်အမှတ် ၉၊ ဇွန် ၂၀၁၂

ကချင်ပဋိပက္ခ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးလွှမ်းမိုးနိုင်ရမည်။ (The Kachin Crisis: Peace Must Prevail) မြန်မာ နိုင်ငံဆိုင်ရာ မူဝါဒရှင်းလင်းချက်အမှတ် ၁၀၊ မတ် ၂၀၁၃

ပိုင်ဆိုင်မှုငြင်းဆိုခံရခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်များနှင့် တိုင်းရင်းသား ပဋိပက္ခများ (Access Denied: Land Rights and Ethnic Conflict in Burma) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာမူဝါဒ ရှင်းလင်းချက် အမှတ်(၁၁)၊ မေ ၂၀၁၃

မြန်မာနိုင်ငံ၏တိုင်းရင်းသားရေးရာစိန်ခေါ်မှု၊ မျှော်လင့်ချက်စိတ်ကူး စိတ်သန်းများမှ အဖြေဆီသို့ (Burma's Ethnic Challenge: From Aspirations to Solutions) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာမူဝါဒရှင်းလင်းချက်အမှတ် (၁၂) အောက်တိုဘာ ၂၀၁၃

အနက်အဓိပ္ပါယ်မပါသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုး၊ နောက်ခံ သမိုင်း ကြောင်း မပါသည့် အချက်အလက်များ၊ ၂၀၁၄ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုနှင့် သရုပ်လက္ခဏာ (Ethnicity without Meaning, Data without Context: The 2014 Census Identity and Citizenship in Burma/Myanmar) မြန်မာနိုင်ငံ ဆိုင်ရာမူဝါဒ ရှင်းလင်းချက် အမှတ်(၁၃) ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၄

မြန်မာနိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် တိုင်းရင်းသားငြိမ်းချမ်းရေး၊ ရှင်းလင်းမှုနှင့် အောင်မြင်ရေးအတွက် လိုအပ်ချက် (Political Reform and Ethnic Peace in Burma/Myanmar: The Need for Clarity and Achievement) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာမူဝါဒရှင်းလင်းချက်အမှတ်(၁၄) ဧပြီ ၂၀၁၅

စစ်ရေးအရထိပ်တိုက်တွေ့ခြင်းလား၊ နိုင်ငံရေးအရဆွေးနွေးမှုလား။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီအတွက် ကိုးကန့်ပဋိပက္ခ၏ အကျိုးဆက်များ၊ (Military Confrontation or Political Dialogue: Consequences of the Kokang Crisis for Peace and Democracy in Myanmar) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာမူဝါဒ ရှင်းလင်းချက် အမှတ်(၁၅) ဇူလိုင် ၂၀၁၅

မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးနှင့် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲ (Ethnic Politics and the 2015 Elections in Myanmar) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာမူဝါဒရှင်းလင်းချက်အမှတ်(၁၆) စက်တင်ဘာ ၂၀၁၅

အခြား အစီရင်ခံစာများ

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသစ်ကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း၊ ဥရောပနိုင်ငံများ၏ ပြန်လည် တုံ့ပြန်ရန်အတွက် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် အခွင့်အလမ်းများ (Assessing Burma/ Myanmar's New Government: Challenges and Opportunities for European Policy Responses) ညီလာခံအစီရင်ခံစာ၊ အမ်စတာဒမ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၂၊ ၂၀၁၂

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ပါဝင်မှုအလားအလာ များ (Prospects for Ethnic Peace and Political Participation in Burma/Myanmar) ဆွေးနွေးပွဲအစီရင်ခံစာ၊ ဘန်ကောက်၊ ဩဂုတ် ၂၃၊ ၂၀၁၂

မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် တိုင်းရင်းသားပဋိပက္ခအတွက် အကျိုးဆက်များ (Political Reform in Burma/Myanmar and Consequences for Ethnic Conflict) ဆွေးနွေးပွဲအစီရင်ခံစာ၊ ချင်းမိုင် ၂၀-၂၁ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၁၃

မညီမျှမှုကို ဖြစ်ပွားစေခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံနယ်စပ်များရှိ ဒေသတွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (Developing Disparity, Regional Investment in Burma's Borderlands) ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၃

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီးနှင့် မြေယာဆက်စပ်မှု၊ အမျိုးသားမြေအသုံးချရေး မူဝါဒတွင် ဂျွန်ဒါကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း (Linking Women and Land in Myanmar: Recognising Gender in the National Land Use Policy) ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၅

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီကျပြီး အားလုံးပါဝင်ခွင့်ရှိသည့် မြေယာမူဝါဒချမှတ်ရာတွင် စိန်ခေါ်မှု၊ အမျိုးသားမြေယာအသုံးပြုမှုကြမ်း အပေါ် တုံ့ပြန်ချက် (The Challenge of Democratic and Inclusive Land Policymaking in Myanmar: A Response to the Draft National Land Use Policy) ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၅

ကောင်းမွန်သည့် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အခြေအနေတစ်ရပ်ဆီသို့၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူးယစ်ဆေးဝါးဥပဒေများကို သုံးသပ်ခြင်း (Towards a Healthier Legal Environment: A Review of Myanmar's Drug Laws) ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၅

မှတ်တမ်းတင်လွှာ

ဤစာတမ်းကို ဆွီဒင်နိုင်ငံ၏ ငွေကြေးပံ့ပိုးမှုဖြင့် ရေးသားထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤစာတမ်းပါ အကြောင်းအရာများသည် TNI အဖွဲ့တွင်သာ အပြည့်အဝတာဝန်ရှိပြီး မည်သည့်အခြေအနေမျိုးတွင်မဆို အလှူရှင်၏ ရပ်တည်ချက်အပေါ်ထင်ဟပ်သည်ဟု မယူဆနိုင်ပါ။

စာတမ်းပါအသေးစိတ်အချက်အလက်များ

အစီရင်ခံစာပါ အကြောင်းအရာများကို ငွေကြေး အမြတ်အစွန်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် ရည်ရွယ် ခြင်းမရှိဘဲ ကောက်နှုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြန်လည် ကူးယူဖော်ပြခြင်းတို့ပြုလုပ်မည်ဆိုပါက သတင်း အရင်းအမြစ်ကို <http://www.tni.org/copyright> မှရရှိကြောင်း မှန်မှန် ကန်ကန်ဖော်ပြ၍အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

TRANSNATIONAL INSTITUTE (TNI)

De Wittenstraat 25, 1052 AK Amsterdam, The Netherlands

Tel: +31-20-6626608, Fax: +31-20-6757176

E-mail: burma@tni.org

See for all our work on Myanmar: <https://www.tni.org/en/myanmar-in-focus>

The Transnational Institute (TNI) is an international research and advocacy institute committed to building a just, democratic and sustainable planet. For more than 40 years, TNI has served as a unique nexus between social movements, engaged scholars and policy makers.

TNI Myanmar programme

The advent of a new quasi-civilian government in Myanmar has raised hopes for fundamental reforms and for an end to one of the longest running armed conflicts in the world. TNI's Myanmar programme aims to strengthen (ethnic) civil society and political actors in dealing with the challenges brought about by the rapid opening-up of the country, while also working to bring about an inclusive and sustainable peace. TNI has developed a unique expertise on Myanmar's ethnic regions and it is in its Myanmar programme where its work on agrarian justice, alternative development and a humane drugs policy comes together.